

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**Impact of Difference Dimensions of Corporate Social Responsibility
Activities on Company Financial Performance
in the Stock Exchange of Thailand.**

นายรังสรรค์ โนชัย

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ 2560

คณะกรรมการบริหารและจัดการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ก

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย)... อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แหล่งเงิน... เงินรายได้

ประจำปีงบประมาณ..... 2560..... จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน..... 130,000..... บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย..... 1..... ปี ตั้งแต่ 1 ต.ค. 2559 ถึง 30 ก.ย. 2560

ชื่อ-สกุล หัวหน้าโครงการ และผู้ร่วมโครงการวิจัย พร้อมระบุ หน่วยงานต้นสังกัด

นายรังสรรค์ โนชัย ภาควิชาการจัดการ คณะการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาอิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรม
ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ประกอบด้วยมิติด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้าน
ชุมชนที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งในการวิจัยนี้เลือกใช้ตัววัดอัตราผลตอบแทนต่อ
สินทรัพย์ และราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวบรวมข้อมูล
ทุกข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากรายงานประจำปีของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61 บริษัท ช่วงปี พ.ศ.
2557-2559 คณะแผนผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้มาจากการใช้วิธีการ
วิเคราะห์เชิงเนื้อหา แบบจำลองการถดถอยเชิงพหุถูกนำมาใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ โดยมิ
การเพิ่มตัวแปรควบคุมคือ อัตราผลตอบแทนต่อทุนสุทธิของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และ
อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินเข้ามาในแบบจำลองด้วย ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรม
ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในมิติทางด้านชุมชน ขนาดขององค์กร และอัตราส่วน
ประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ โดยกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในมิติทางด้านชุมชน และอัตราส่วน
ประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ แต่ขนาดขององค์กรมีความสัมพันธ์ใน
เชิงบวก ในขณะที่มีปัจจัยอัตราผลตอบแทนต่อทุนสุทธิของผู้ถือหุ้นเพียงตัวเดียวเท่านั้น ที่มีอิทธิพล
ต่อราคาหุ้นของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Research Title: Impact of Difference Dimensions of Corporate Social Responsibility Activities on Company Financial Performance in the Stock Exchange of Thailand.

Researcher:.....Rangsan Nochai.....

Faculty:.....Administration and Management..... **Department:** Management.....

ABSTRACT

The main objective of this research was to examine the impact of corporate social responsibility (CSR) activities on company financial performance in the stock exchange of Thailand (SET) by using a set of disaggregated social responsibility indicators for environment, employment and community activities and financial performance measured with return on asset (ROA) and company stock price. By using a sample of 61 firms, CSR score was obtained using content analysis from the annual reports and firm financial performance was gathered from managerial reports of publicly-listed firms in the website of the SET during the period of 2014-2016. A multiple regression model was established to determine the relationship between the set of disaggregated social responsibility and the two financial performance indicators. Control variables of return on equity (ROE), firms size and leverage ratio were also introduced in the regression model. The results indicated that CSR community activity, firms size and leverage ratio have statistically significant impact on ROA. CSR community activity and leverage ratio have negative relationship but firm size has positive relationship with ROA. In addition, the results of the study also showed that only ROE factor has statistically significant impact on company stock price with positive relationship.

Keywords: Corporate Social Responsibility, Financial Performance, Stock Exchange of Thailand

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2560 ของคณะกรรมการบริหารและการจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณหน่วยงานดังกล่าวมาไว้ ณ ที่นี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการกำกับและดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้บริหารบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และนักลงทุนทั้งหลาย ในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รังสรรค์ โนชัย

มีนาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
1.5 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 แนวความคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....	9
2.2 แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร.....	16
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	31
4.1 ผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
4.2 ผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	34
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	48
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	48
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	51
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	53
5.4 แนวทางการศึกษาในครั้งต่อไป.....	55
เอกสารอ้างอิง.....	57
ภาคผนวก.....	62
ประวัติผู้วิจัย.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างปี 2557-2559.....	32
4.2 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559.....	35
4.3 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลัก ทรัพย์แห่งประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมระหว่างปี 2557-2559.....	38
4.4 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ROA).....	40
4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA).....	40
4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA).....	40
4.7 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA) ที่พัฒนาขึ้นใหม่.....	42
4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA) ที่พัฒนาขึ้นใหม่.....	42
4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA) ที่พัฒนาขึ้นใหม่.....	42
4.10 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ราคาหุ้น).....	46
4.11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ราคาหุ้น).....	46
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ราคาหุ้น).....	46
4.13 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ราคาหุ้น) ที่พัฒนาขึ้นใหม่.....	47
4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ราคาหุ้น) ที่พัฒนาขึ้นใหม่.....	47
4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ราคาหุ้น) ที่พัฒนาขึ้นใหม่.....	47

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของโลก ล้วนมีความซับซ้อนและมีการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ องค์กรธุรกิจทั้งหลายจึงต้องมีการปรับตัว เรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อพื้นฐานที่องค์กรธุรกิจต้องมีต่อสังคม เช่น ความรับผิดชอบต่อคุณภาพสินค้าและบริการที่จำหน่ายให้กับผู้บริโภค ความรับผิดชอบต่อผลตอบแทน/สวัสดิการ/และความปลอดภัยต่อพนักงาน ความรับผิดชอบต่อความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลมาจากการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมจะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจขององค์กร ทั้งนี้ผลสำเร็จทางธุรกิจไม่ได้วัดหรือประเมินผลเพียงแค่ผลประกอบการและตัวเลขทางการเงินความพึงพอใจของผู้บริหาร/ผู้ถือหุ้น/หรือพนักงานเท่านั้น แต่ความสามารถทำได้ตามความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรธุรกิจ โดยให้ผู้บริโภคเข้ามามีส่วนสำคัญ ในการกำหนดถึงความอยู่รอด ความก้าวหน้าของธุรกิจที่จะเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต "ความรับผิดชอบต่อสังคม" จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นที่ภาคธุรกิจต้องใส่ใจและทำการศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม (corporate social responsibility: CSR) เป็นประเด็นสำคัญที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคธุรกิจ ด้วยเล็งเห็นว่าการดำเนินกิจการขององค์กรธุรกิจส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ CSR จึงกลายเป็น "เรื่องจำเป็น" ที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญ ไม่ใช่เพียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เพื่อหวังผลทางการตลาด หรือเพื่อใช้แก้ไขปัญหาทางธุรกิจให้ได้รับการยอมรับจากสังคม แต่ CSR ในปัจจุบันกำลังทวีความสำคัญ และกลายเป็น "แนวคิดและวิธีการบริหารจัดการธุรกิจ" เพื่อพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงและเพิ่มความ สามารถในการแข่งขัน รวมถึงพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน(สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน, 2556)

Carroll (1991) แนะนำไว้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคม ควรประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคม 4 ประเภท คือ (1) ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ (economic responsibilities) โดยทำการผลิตสินค้าเพื่อขายให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ดำรงไว้ซึ่งการแข่งขัน มีประสิทธิภาพการดำเนินการธุรกิจ และได้ผลกำไร โดยมีผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นอย่างสม่ำเสมอ (2) ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย (law responsibilities) โดยธุรกิจจะต้องผลิตสินค้าและบริการภายใต้ขั้นต่ำที่สุดของกฎหมาย (3) ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม (ethical responsibilities) เป็นการปฏิบัติขององค์กรที่

มากกว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของสังคม โดยคำนึงถึงการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน หรือเพียงแค่ออยู่ในระดับศีลธรรมขององค์กรต่อผู้บริโภค/ลูกค้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของสังคมและชุมชน (4) ความรับผิดชอบโดยเป็นคนดีต่อสังคม (philanthropic responsibilities) เป็นการปฏิบัติขององค์กรเพื่อให้เกิดความคาดหวังของสังคมว่า ดำเนินธุรกิจอย่างการเป็นคนดีของสังคม โดยเป็นสิ่งที่สำคัญในการที่องค์กรจะลงไปช่วยเหลือ เพื่อให้ความเป็นอยู่ของลูกค้า/ลูกค้า/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/และสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของสังคมและชุมชน ความรับผิดชอบต่อสังคมเกิดขึ้นจากการพัฒนาของเศรษฐกิจของโลก ที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น การเติบโตของภาคอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อการใช้แรงงาน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด ปัญหายาเสพติดและอื่น ๆ นอกจากนี้ การเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมก็ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหามลภาวะเป็นพิษ ปัญหาโลกร้อน เป็นต้น

การสร้างธุรกิจให้เติบโตแบบยั่งยืนในภาวะที่มีการแข่งขันจำเป็นต้องอาศัยรากฐานมวลชนหรือกลุ่มลูกค้าที่ภักดีต่อตราสินค้าอย่างเหนียวแน่น สำหรับตราสินค้าที่สามารถยึดครองใจและความภักดีจากลูกค้าได้ยาวนาน ย่อมต้องมี “ความดี” อยู่ในตัวที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนของธุรกิจนั้น ๆ กระบวนการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจยุคใหม่ จึงเพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ทางธุรกิจอย่างจริงจัง นอกเหนือจากการมุ่งเน้นการเจริญเติบโตของยอดขายและผลกำไรธุรกิจได้นำแนวคิดและกิจกรรมที่เรียกว่า “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (corporate social responsibility: CSR)” เข้ามาใช้้อย่างจริงจังมากขึ้น (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553) เนื่องจากมีนักวิชาการได้ทำการศึกษาวิจัย ผลการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจมีศักยภาพทางบวกต่อองค์กรในการลดความเสี่ยงทางสังคมลงได้ แต่การที่จะได้รับความพึงพอใจมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรได้เลือกดำเนินการ นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาที่นำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การริเริ่มและการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรอีกด้วย (Bird, et. al., 2007) ดังนั้นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจจึงถูกกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจขององค์กรต่างๆ ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand : SET) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทยมาตลอด 40 ปี นับแต่เริ่มก่อตั้งในปี 2518 เป็นกลไกและช่องทางระดมทุนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนทางเลือก เป็นช่องทางออมเงินและสร้างดอกผลจากการลงทุนของประชาชน และเป็นแหล่งความรู้เรื่องการเงินและการลงทุนผันผวนทางเศรษฐกิจทั่วโลก โดยธุรกิจซึ่งคำนึงแต่ผลตอบแทนทางการเงินอาจต้องเผชิญความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของธุรกิจและตลาดทุนในภาพรวม

ดังนั้นตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงมุ่งมั่นพัฒนาตลาดทุนไทยให้เกิดความยั่งยืน ด้วยการผลักดันนโยบาย ส่งเสริมการเติบโตเชิงปริมาณและคุณภาพไปพร้อมกับการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักบรรษัทภิบาล (บูรณภพ สมเศรษฐ์, 2555) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ตลาดทุนระยะยาวสู่ปี 2563 “Towards Sustainable Growth” ให้มีความมั่นคง สร้างความมั่งคั่ง และเติบโตอย่างยั่งยืน รวมทั้งผลักดันผู้เกี่ยวข้องให้ร่วมมือกันขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน กระแสความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยในปี 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญทางด้านนี้ จึงได้จัดมอบรางวัลให้แก่บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (best corporate responsibilities) ขึ้น ซึ่งเป็นรางวัลหนึ่งใน SET Awards จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก จวบจนปัจจุบันนี้ รางวัล Best CSR Awards นี้เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่มีความโดดเด่นในการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่เกียรติคุณของบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับรางวัล เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเห็นว่าการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการที่บริษัทดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กันนั้น มีผลดีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธุรกิจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และสังคมโดยรวม

จากกระแสที่เกิดขึ้นจึงก่อให้เกิดประเด็นคำถามที่ว่า หากบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วจะส่งผลอย่างไรต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะผลการดำเนินงานด้านการเงิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรขององค์กรหรือไม่ จึงได้มีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรอย่างจริงจัง จากนักวิจัยซึ่งผลการศึกษาก็ยังเป็นที่ยกเถียงกันอยู่เพราะไม่สามารถหาข้อสรุปได้อย่างแน่ชัด เนื่องจากนักวิจัยบางส่วนได้ผลการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวในทิศทางบวก บางส่วนได้ผลการศึกษาในทิศทางลบ และก็ยังมียกกลุ่มหนึ่งสรุปว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ จึงอาจทำให้ผู้ประกอบการของบริษัททั้งหลาย ทั้งที่เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและองค์กรธุรกิจอื่นๆ ยังกังวลในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างจริงจัง

อย่างไรก็ตามเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีหลากหลายมิติ ได้แก่ มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมิติการมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เป็นต้น ดังที่ Clarkson (1995) ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรธุรกิจจะต้องดำเนินกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือชุมชน การร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงานขององค์กร เป็นต้น ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ให้ความสำคัญทั้งสามด้านคือ

ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน จากกรอบแนวคิดทางทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย การศึกษาวิจัยที่มีการจำแนกถึงมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ว่ามีมิติใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร และส่งผลอย่างไรนั้น ยังไม่มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในประเทศไทย ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาถึงอิทธิพลระหว่างความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร กับผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งยังมีการวิจัยในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยมาก เนื่องด้วยการพัฒนา ด้าน CSR ของธุรกิจในประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายในส่วนของภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้เหมาะสมเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานทางการเงิน นอกจากนี้ยังสามารถนำเอาผลงาน วิจัยไปเป็นหลักฐานเพื่อใช้ในการอ้างอิงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร กับผลการดำเนินงานทางการเงินที่เกิดขึ้นกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไปเผยแพร่ให้กับองค์กรธุรกิจอื่นๆและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและวางแผนพัฒนาธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของภาครัฐ ในการสนับสนุนและช่วยเหลือภาคเอกชน ให้มีการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาอิทธิพลของความแตกต่าง ในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดขอบเขตประชากรในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และจะมีการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยกระบวนการสุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติ มีขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้ ผู้ศึกษาได้

กำหนดตัวแปรออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวแปรอิสระ มิติของกิจกรรม หรือองค์ประกอบที่สำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน เป็นต้น ส่วนตัวแปรตาม หมายถึง ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ในการศึกษานี้จะใช้ตัววัดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ เช่น อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (return on asset : ROA) และราคาหุ้นของบริษัท (stock price) ณ วันสิ้นปี (31 ธันวาคม) จากผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยข้อมูลจะมีการรวบรวมจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัทจดทะเบียนได้จัดส่งงบการเงินให้กับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) พ.ศ. 2557-2559 ข้อมูลจากรายงานประจำปีที่มีการเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ทำการศึกษากำหนดประชากรคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึง ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งอยู่ในดัชนี SET เท่านั้น ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในดัชนี MAI และมีการรายงานผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีหรือทางเว็บไซต์ของบริษัท ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีปรากฏในรายงานประจำปี (annual report) และได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ ของบริษัทที่ถูกเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (stratified random sampling) นอกจากนี้ยัง รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จากเว็บไซต์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ก.ล.ด) หรือ เว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวจะเก็บรวบรวมระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 ข้อมูลที่รวบรวมได้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics analysis) คือการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร กับผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท วิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียดจะขอกกล่าวไว้ในบทที่ 3

1.5 สมมติฐานการศึกษา

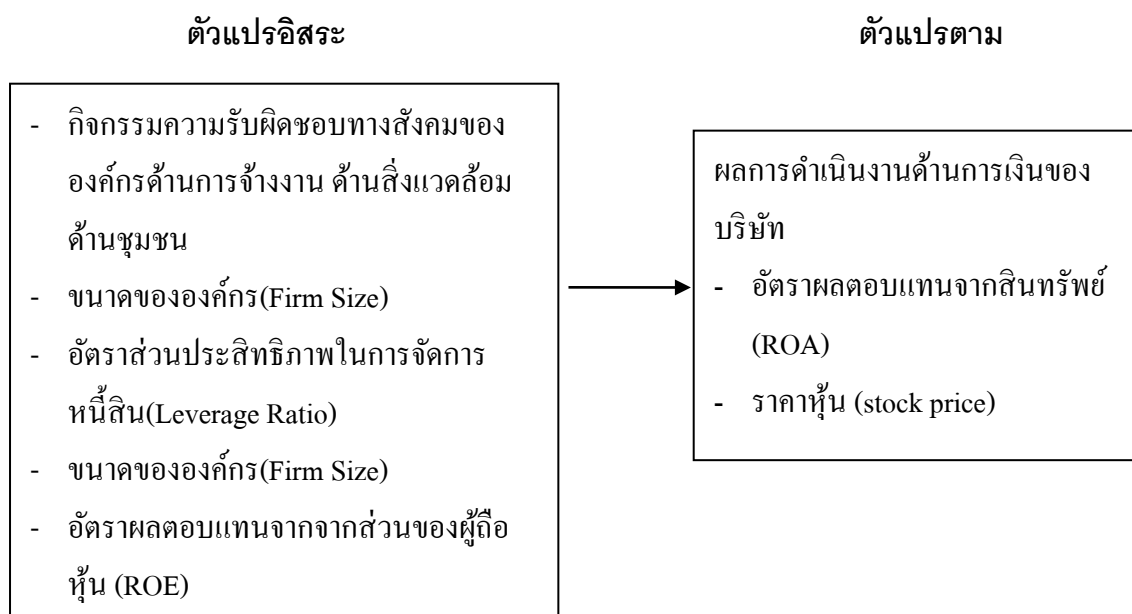
สมมติฐานที่ 1 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านชุมชน ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน

มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อทางสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านชุมชน อัตราผลตอบแทนจากจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และ อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจำนวนมากหลายเรื่อง (ดังรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในบทที่ 2) ซึ่งเป็นผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น Waddock, S.A. & Graves, S.B. (1997), Fiori, G., F. Donato and Izzo, M. F. (2007), Uadiale, O.M. and Fagbemi, T.O. (2012), และ Afiff, S. and Anantadjaya, S.P.D. (2013) เป็นต้น ทำให้ได้มาซึ่งแนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย โดยเฉพาะการเลือกตัวแปรในแบบจำลองเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในที่สุดได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยออกเป็นดังนี้ ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานด้านการเงินซึ่งวัดจาก อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (return on assets: ROA) และ ราคาหุ้น (stock price) ของบริษัท สำหรับตัวแปรอิสระ คือ มิติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อทางสังคมขององค์กร (CSR) ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน และได้เพิ่มอีก 3 ตัวแปร ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรควบคุมในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ขนาดขององค์กร (firm size) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio) และอัตราผลตอบแทนจากจากส่วนของผู้ถือหุ้น (return on equity: ROE) จะเพิ่มเข้ามาเฉพาะการวิเคราะห์กับตัวแปรตามราคาหุ้นเท่านั้น เข้ามาเป็นตัวแปรอิสระในแบบจำลองด้วย ดังนั้นกรอบแนวความคิดในการวิจัย สามารถกำหนดได้ดังนี้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะทำให้ได้หลักฐานเพื่อสนับสนุนถึงประโยชน์และความสำคัญของการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหารขององค์กร ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและปลูกฝังวัฒนธรรมของคนในองค์กร ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานและวางแผนพัฒนาธุรกิจ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรและความคาดหวังของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนรวม สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน ในการนำไปใช้เป็นตัวเลือกหนึ่งในการตัดสินใจเพื่อลงทุนกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางเพื่อทำการวิจัยของผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานด้านการเงินในประเด็นต่างๆ และขยายไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างทั่วถึงต่อไป

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กร หรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข โดยที่สังคมใกล้ ซึ่งหมายถึง ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวพนักงาน ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศน์ และสังคมไกลหมายถึง ผู้เกี่ยวข้องกับองค์กรโดยอ้อม ได้แก่ คู่แข่งขันทางธุรกิจ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น โดยในการวิจัยนี้วัดผลการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน

ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง การสรุปผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะเป็นรายงานงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่น ๆ ที่ได้ระบุไว้ เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน การวิจัยครั้งนี้วัดผลการดำเนินงานในด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (return on assets : ROA) และราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ณ วันสิ้นปีปฏิทิน คือ 31 ธันวาคม

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินลงทุนของบริษัทซึ่งมาจาก 2 ส่วน คือ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบ

ระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์รวมทั้งหมดของกิจการ โดยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานการบริหารสินทรัพย์รวมของกิจการว่ามีผลตอบแทนมากน้อยเพียงไร

อัตราผลตอบแทนจากจากส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินลงทุนของบริษัทซึ่งมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นเท่านั้น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับเงินทุนที่เป็นของผู้ถือหุ้นทั้งหมดของกิจการ โดยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานการบริหารสินทรัพย์ที่เป็นของผู้ถือหุ้นที่ไม่รวมสินทรัพย์ที่ได้มาจากการกู้ยืมว่ามีผลตอบแทนมากน้อยเพียงไร

ขนาดของกิจการ หมายถึง ขนาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้วัดจากยอดขายรวม ต่อปีของบริษัท

อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้พิจารณาระดับของการก่อหนี้ โดยพิจารณาว่ากิจการใช้เงินลงทุนจากการก่อหนี้มากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นเพียงใด หากสัดส่วนการก่อหนี้สูง กิจการจะมีความเสี่ยงสูงจากโอกาสที่กิจการจะถูกฟ้องยึดทรัพย์เนื่องจากการผิดนัดชำระหนี้ตามภาระผูกพัน และจะพิจารณาถึงขอบเขตความสามารถของกิจการในการนำกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมาจ่ายภาระดอกเบี้ย อัตราส่วนวัดการก่อหนี้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

บทที่ 2

แนวความคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 กล่าวถึงแนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ประกอบด้วย ความเป็นมา ความหมายความสำคัญ ประโยชน์ และการวัดผลการดำเนินงานของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ส่วนที่ 2 กล่าวถึงแนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร และส่วนที่ 3 เป็นการตรวจเอกสารงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

2.1 แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

2.1.1 ความเป็นมาของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

แนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้เริ่มต้นจากการประชุมสุดยอดระดับโลกด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) ในปีพ.ศ. 2535 และได้มีการประกาศทิศทางใหม่ของการพัฒนาให้เป็น “การพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ Sustainable Development ที่ต้องคำนึงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น ปัญหาโลกร้อน ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งมักจะอยู่นอกเหนือจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว ในปี พ.ศ. 2542 กระแสแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีพัฒนาการชัดเจนมากขึ้น เมื่อนายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติในเวลานั้น ได้ออกมาเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจและกิจการต่างๆทั่วโลก แสดงความเป็นพลเมืองที่ดีของโลก (Good Global Citizenship) รวมทั้งประกาศ “The UN Global Compact” เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรธุรกิจในปีต่อมา องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ได้ออกแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติ (The OECD Guidelines for Multinational Enterprises) เสนอแนะให้บริษัทข้ามชาติของประเทศสมาชิก OECD นำแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติและให้ติดต่อกับนายเฉพาะกับคู่ค้าที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น ต่อมาในการประชุม World Economic Forum ณ เมืองดาวอสประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในปี 2545 ที่ประชุมได้มีมติ ยอมรับคุณค่าและความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมโดยประกาศจัดตั้ง Global Corporate Citizenship Initiative (GCCCI) ขึ้นเพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ ในการนำหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานที่และกลยุทธ์ในการดำเนินกิจการเพื่อผลกำไรและการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนของกิจการเองรวมถึงผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย สังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ต่อไปนี้เป็นความหมายที่แตกต่างกันไปของคำว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีผู้นิยามไว้ ดังนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ Corporate Social Responsibility (CSR) มีคำนิยามที่หลากหลายดังนี้ องค์กรมาตรฐานสากล (International Organization for Standardization :ISO) ให้ความหมายว่า “ความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR เป็นเรื่องของการที่องค์กรตอบสนองต่อประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งให้ประโยชน์กับคน ชุมชนและสังคม นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของบทบาทขององค์กรธุรกิจในสังคมและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรธุรกิจ โดยจะต้องทำด้วยความสมัครใจ และผู้บริหารจะต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ โดยสามารถวัดผลได้ใน 3 มิติ คือ การวัดผลทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” World Business Council for Sustainable Development (2000) ให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมว่า “CSR คือ ความมุ่งมั่นหรือพันธะสัญญาขององค์กรธุรกิจในการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยยึดหลักจริยธรรมในการบริหารองค์กรทั้งการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานอันจะส่งผลดีต่อสวัสดิภาพของครอบครัวผู้ใช้แรงงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมในวงกว้าง”

สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย (2550) ได้ให้คำนิยามพันธกิจความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ CSR หมายถึง การดำเนินกิจกรรมขององค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับย่อย ได้แก่ พนักงาน ลูกค้าชุมชน และสังคมโดยรวม เช่น สภาพแวดล้อมของประเทศชาติของโลก เรื่องสิทธิมนุษยชน ฯลฯ โดยเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร หรือ อาจหมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กรในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข นอกจากนี้สถาบันไทยพัฒน์ยังได้จัดประเภทของงาน CSR ออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ประกอบด้วย (1) CSR-After-Process เป็นการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างหากจากการดำเนินธุรกิจที่เป็นกระบวนการหลักของกิจการ (รวมความถึงกิจกรรมที่เกิดจากผลต่อเนื่องของกระบวนการดำเนินการธุรกิจ) เช่น การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาสาธารณภัย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ และการเยียวยาชุมชนที่ได้รับผลกระทบทางมลพิษจากการประกอบการ (2) CSR-In-Process เป็นการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการหลักของกิจการ หรือเป็นการทำธุรกิจที่หากำไรอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การป้องกัน หรือกำจัดมลพิษในกระบวนการผลิตเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน การผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามข้อกำหนดในฉลากผลิตภัณฑ์ การเปิดเผยข้อมูลผลิตภัณฑ์ต่อผู้บริโภคอย่างถูกต้องครบถ้วน การชดเชยความเสียหายให้แก่ลูกค้าที่เกิดจากความผิดพลาดและความบกพร่องของพนักงาน ซึ่งการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมเหล่านี้ ถือเป็น

กิจกรรมที่อยู่ในเวลาทำงานปกติของกิจการ (3) CSR-As-Process เป็นกิจกรรมที่ดำเนินงานโดยองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรให้กับตนเอง เป็นหน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อมุ่งสร้างประโยชน์ต่อสังคมเป็นด้านหลัก เช่น มูลนิธิ หรือ สมาคมการกุศล ที่เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรประชาชน และส่วนราชการ

ลัดดา ห้าหาบ (2553) ได้รวบรวมการให้ความหมายของคำว่าความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคมของ ไว้ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคม (CSR) คือ ภาระที่บริษัทจะต้องดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของบริษัท และต่อชุมชนภายนอกนั้น ด้วย ความรับผิดชอบต่อบริษัทจึงเป็นภาระที่บริษัทที่มีต่อผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ในบริษัทนั่นเอง ผู้มีส่วนร่วมแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ผู้มีส่วนร่วมภายในก็ คือ พนักงานและผู้ถือหุ้นของบริษัท ผู้มีส่วนร่วมภายนอกก็ คือลูกค้า สหภาพแรงงาน ลูกหนี้ เจ้าหนี้ สถาบันการเงิน บริษัทคู่ค้า พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ รัฐบาล หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันกฎหมาย ศาล รัฐบาลต่างประเทศ บริษัทที่เป็นพันธมิตร คู่สัญญาและชุมชน

ศิริชัย สาครรัตนกุล (2553) ได้ให้ความหมายความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคม (CSR) ไว้ว่า เป็นความมุ่งมั่นหรือพันธะสัญญาที่ธุรกิจมีอยู่อย่างต่อเนื่องในการที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานตลอดจนครอบครัวของเขาเหล่านั้น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมในวงกว้าง

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2553) ได้ให้ความหมายความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจต่อสังคม (CSR) คือการดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข นอกจากนั้น ยังได้ขยายความต่อไปอีกว่า เป็นกิจกรรม ที่รวมทั้งการคิด การพูด และการกระทำซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการและการดำเนินงานขององค์กรที่ดำเนินการในพื้นที่ของสังคม โดยที่สังคมใกล้ ซึ่งหมายถึง ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวพนักงาน ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศน์ และสังคมไกล ซึ่งหมายถึง ผู้เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยอ้อม ได้แก่ คู่แข่งขันทางธุรกิจ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น ในนิยามข้างต้น ยังได้อธิบายเกี่ยวข้องกับผู้คนในมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย ลูกค้า คู่ค้า ชุมชนและสภาพแวดล้อม ประชาสังคม และคู่แข่งทางธุรกิจ

ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร จากที่หลายๆ ภาคส่วนได้ให้นิยามไว้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ
2. ให้ความสำคัญทั้งสามด้านคือด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3. เป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

อาจสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้สถานประกอบการดำเนินธุรกิจไปอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญของทั้งสามด้านไปด้วยกัน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ใช่การทำกิจการให้ถูกกฎหมาย หรือถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการลงทุนในมนุษย์ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนำไปสู่ความอยู่รอดโดยรวมและรายได้ที่มั่นคง ดังนั้น วิธมองความรับผิดชอบต่อสังคม จึงคล้ายกับการมองการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา ซึ่งไม่สามารถลงทุนอย่างไร้ทิศทางได้ และยังคงใช้เวลาพอสมควรก่อนที่จะผลิตออกออกผลได้ เป็นการลงทุนระยะกลางถึงยาว

2.1.3 ประโยชน์ของ CSR

องค์กรที่นำแนวคิด CSR ไปปฏิบัติ จะเกิดผลลัพธ์ทั้งในส่วนรูปธรรมที่จับต้องได้ และในส่วนนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ จากผู้ที่อยู่ในองค์กร ได้แก่ ผู้ถือหุ้น พนักงาน และจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับองค์กร โดยตรงและโดยอ้อมดังนี้ (สถาบันไทยพัฒนา, 2550)

1. ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม ในแง่ของผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการ ราคาหุ้นมีเสถียรภาพ และมีส่วนล้ามูลค่าหุ้นในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เนื่องจากเป็นที่ต้องการของนักลงทุน ปัจจุบันเม็ดเงินลงทุนในธุรกิจที่มี CSR ซึ่งเรียกกันเฉพาะว่า SRI (Social Responsibility Investing) นั้นมีมูลค่าเกิน 2 ล้านล้านเหรียญ และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นโอกาสที่องค์กรสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนทางการเงินมีแนวโน้มที่ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติของตลาด ส่วนในแง่ของพนักงาน เกิดความภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกับองค์กร ได้รับความสุขจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ นอกเหนือ จากผลตอบแทนในรูปแบบตัวเงิน ทำให้องค์กรสามารถที่จะรักษาพนักงานที่มีความสามารถไว้ และในขณะเดียวกัน ก็สามารถที่จะชักชวนบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการ ให้เข้ามาทำงานกับองค์กรได้ องค์กรสามารถสร้างรายได้และส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้าพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการ จากองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การส่งเสริมการขาย ด้วยการบริจาครายได้ส่วนหนึ่งต่อทุกๆ การซื้อผลิตภัณฑ์ในแต่ละครั้ง ให้แก่หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ องค์กรยังสามารถที่จะลดรายจ่ายของกิจการจากการดำเนินกิจกรรม CSR เช่น โรงไฟฟ้าแรงค์ให้ประชาชนประหยัดพลังงานเพื่อที่จะได้ไม่ต้องลงทุนสร้างโรงไฟฟ้า หรือหาแหล่งพลังงานทดแทนแห่งใหม่ หรือการลดงบประมาณใช้จ่ายด้านโฆษณาในการเปิดตัวสินค้าแปรรูปของบริษัทแห่งหนึ่ง ที่มีส่วนช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากผลผลิตที่ล้นตลาด โดยได้รับการสนับสนุนด้านประชาสัมพันธ์จากหลายภาคส่วนในสังคม เปรียบเทียบกับงบประมาณโฆษณาสินค้าที่ไม่มีส่วนประสมของซีเอสอาร์ของบริษัทแห่งเดียวกัน

2. ประโยชน์ที่เป็นนามธรรมองค์กร สามารถได้รับประโยชน์จากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ (brand positioning) ให้อยู่ในใจของลูกค้าเป็นอันดับต้นๆ ในประเภทสินค้าหรือบริการนั้นๆ โดยการดำเนินกิจกรรม CSR ร่วมกับการทำตลาดผลิตภัณฑ์ เช่น ร้านกาแฟที่รับซื้อเมล็ดกาแฟในท้องถิ่นหรือจากไร่กาแฟที่ใช้เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น สำหรับองค์กรที่มีได้ใช้ตราผลิตภัณฑ์เป็นชื่อขององค์กร หรือเป็นองค์กรที่มีหลายตราผลิตภัณฑ์สามารถดำเนินกิจกรรม CSR ที่เสริมภาพลักษณ์องค์กร (corporate image) นอกเหนือจากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจที่อำนวยประโยชน์ต่อสังคมโดยสมัครใจมากกว่าเป็นเพียงการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในอุตสาหกรรม หรือกฎหมายบ้านเมืองในด้านต่างๆ เช่น การจัดหาและดูแลระบบบำบัดของเสียจากโรงงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาพมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมากกว่าการมีระบบไว้เพียงเพื่อให้ผ่านการตรวจสอบตามเกณฑ์แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับ CSR มุ่งที่การสร้างให้องค์กรมีความดี คือ คิดดีทำดี ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจการ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากหลักพุทธศาสนา สำหรับประเทศไทย ได้เกิดขึ้นพร้อมกับการสถาปนาธุรกิจ ในสังคมไทยมาเป็นเวลายาวนาน ในรูปของการทำบุญ การบริจาคเพื่อการกุศลหรือการอาสาช่วยเหลืองานส่วนรวม และเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้นในปี 2549 พร้อมการถูกบรรจุเป็นแนวปฏิบัติที่ผนวกเข้ากับการดำเนินธุรกิจ นอกเหนือไปจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบที่อยู่นอกกระบวนการทางธุรกิจทั้งนี้การจัดทำ CSR นั้นมีสองแง่มุมหลัก ๆ คือ การทำเพื่อสร้างฐานตราสินค้าให้ติดตลาดในระยะยาว กล่าวคือ เมื่อผู้บริหาร และสังคมมองว่าองค์กรที่ทำ CSR เป็นองค์กรที่ดี เขาก็จะรู้สึกดีกับสินค้า องค์กรนั้นก็จะสามารถรักษาระดับหรือเพิ่มส่วนแบ่งตลาดมากยิ่งขึ้นได้ ถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรและผลิตภัณฑ์หรือสินค้าหรือบริการขององค์กร และเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดวิธีหนึ่ง สำหรับอีกแง่มุมของผู้ทำ CSR นั้นคือ การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยหวังตอบแทนกลับสู่สังคมอย่างแท้จริง จุดประสงค์การทำ CSR จึงแตกต่างกันไปตามแต่วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กรนั้น ๆ สำหรับขอบเขตของ CSR นั้น ไม่ชัดเจนตายตัว ขึ้นอยู่กับองค์กรที่จัดทำ อย่างไรก็ตามก็ตีขอบเขตหรือองค์ประกอบของ CSR มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น เรื่องแรงงาน เรื่องสิทธิมนุษยชน เรื่องการพัฒนาองค์กร เรื่องการศึกษาและภาวะผู้นำ ขอบเขตต่าง ๆ เหล่านี้ของ CSR สามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ CSR มีส่วนช่วยให้บุคลากรในองค์กรมีศรัทธาต่อองค์กร ช่วยสร้างให้เกิดความจงรักภักดีและทุ่มเทตั้งใจทำงานและพัฒนางานเพื่อองค์กร ด้วยรู้สึกว่าองค์กรได้ทำประโยชน์ให้ตนและสังคม นอกจากนั้นหากทำ CSR อย่างมีกลยุทธ์ ยังสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของพนักงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและหลากหลายด้าน ทำให้พนักงานเกิดการเรียนรู้ระยะยาวและตลอดเวลา เช่น การจัดการ โครงการพัฒนาชุมชน บุคลากรผู้เข้าร่วมโครงการจะได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตน ได้พัฒนาการทำงานเป็นทีมให้มี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะต้องร่วมมือกับผู้อื่น ให้โครงการสำเร็จลุล่วง นอกจากนั้นยังได้ฝึกทักษะความเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพราะการออกไปทำโครงการเพื่อสังคมนอกสถานที่ จะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นให้แก้ไขตลอดเวลา เพราะไม่ได้อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมขององค์กรเพียงอย่างเดียว แต่ต้องแวดล้อมไปด้วยคนอื่นๆ และบริบทต่างๆ ที่ไม่อาจควบคุมได้เช่นกัน คล้ายกับการให้พนักงานไปฝึกอบรมนอกสถานที่ แต่เขาจะได้นำความรู้ความสามารถออกมาใช้ในสถานการณ์จริง ไม่ใช่เพียงสถานการณ์จำลองที่ทางองค์กรกำหนดให้

จะเห็นว่า CSR ก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงปฏิบัติอย่างดียิ่งต่อการพัฒนาตัวบุคคล ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการทำงานหรือพัฒนาองค์กรต่อไปได้ กระแสเรื่องของการรับผิดชอบต่อสังคมที่กำลังได้รับความสนใจจากธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศไทยขณะนี้ เป็นตัวอย่างหนึ่งของกระแสการเรียกร้อง ให้ธุรกิจต้องใส่ใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงที่กว้างกว่าเพียงผู้ถือหุ้น หรือพนักงานในองค์กร การเพิ่มจำนวนของธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ เป็นตัวชี้ว่า แนวโน้มทิศทางของการทำธุรกิจในอนาคต จะนำไปในทิศทางที่ธุรกิจจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและส่งเสริมการพัฒนาสังคมมากยิ่งขึ้น แต่เป็นที่น่าเสียดายที่องค์กรธุรกิจที่ดำเนินการด้าน CSR ในประเทศไทยส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าถึงแก่นความเข้าใจจริง ๆ ของการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งแรงผลักดันจากภายในและภายนอกประเทศเป็นสัญญาณที่ชี้ว่า ไม่ช้าก็เร็ว องค์กรธุรกิจจะต้องถูกบีบให้ต้องใช้นโยบาย CSR ในการดำเนินการ ซึ่งอันที่จริงแล้วธุรกิจเอกชนสามารถที่จะให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจของตนเองได้ ธุรกิจสามารถใช้ CSR เพื่อเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบให้กับองค์กรและสร้างรากฐานความยั่งยืนต่อเนื่องขององค์กรในอนาคต

2.1.4 มิติของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ภายใต้แนวคิดทางทฤษฎีและความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น จะเห็นว่าองค์กรธุรกิจจะต้องดำเนินกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือชุมชน การร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรและรักษาสีงแวดล้อม รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงานขององค์กร เป็นต้น ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ให้ความสำคัญทั้งสามด้านคือด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน จากกรอบแนวคิดทางทฤษฎี ผู้มีส่วนได้เสียของ Clarkson (1995) ได้มีการพัฒนาการวัดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้วยข้อมูลของ Kinder, Lydenburg, Domini หรือ KLD ขึ้นมา ซึ่งเป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรธุรกิจดำเนินการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ สามารถสรุปได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความสัมพันธ์ต่อพนักงาน เป็นการให้คะแนนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรธุรกิจในการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงานขององค์กร เช่น การสร้างระบบความปลอดภัยใน

การทำงานและการส่งเสริมสุขภาพให้แก่พนักงาน การส่งเสริมสนับสนุนพนักงานได้เลื่อนตำแหน่งงานให้สูงขึ้น และการให้โอกาสในการจัดตั้งสหภาพสวัสดิการของพนักงาน เป็นต้น

2) ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เป็นการให้คะแนนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรที่มุ่งไปสู่ผู้บริโภค ในด้านการผลิตสินค้าที่ดีมีคุณภาพ มีระบบการประกันเรื่องความปลอดภัยต่อสุขภาพแก่ผู้บริโภค

3) ด้านความสัมพันธ์ต่อชุมชน เป็นการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมขององค์กรธุรกิจว่าได้เข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือชุมชน ทั้งชุมชนโดยรอบองค์กรและชุมชนที่ห่างออกไปหรือไม่ ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การบริจาคสิ่งของและเงินทุน การริเริ่มการกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และการศึกษาแก่ชุมชน และกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสังคมต่างๆ

4) ด้านประเด็นปัญหาของสิ่งแวดล้อม เป็นการให้คะแนนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรที่มุ่งไปสู่การวัดระดับการเข้าไปมีส่วนสนับสนุนการแก้ปัญหาเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ เช่น การใช้แหล่งพลังงานสะอาด การมีนโยบายการผลิตสินค้าหรือบริการที่มุ่งเน้นความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และนโยบายการใช้ทรัพยากรที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

5) ด้านประเด็นปัญหาความหลากหลาย เป็นการให้คะแนนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรที่มุ่งไปสู่การให้โอกาสแก่ผู้หญิงและผู้ด้อยโอกาสในการทำงาน การส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการทำงาน และการมีพันธสัญญาในการทำงานให้เท่าเทียมกับพนักงานทั่วไป

2.1.5 การวัดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

การวัดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรตามแนวคิดของ Wood (1991) อธิบายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นสามารถวัดในด้านผลการปฏิบัติงานทางสังคมขององค์กร (Corporate Social Performance – CSP) ซึ่งมีการวัดผลใน 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรกคือระดับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายข้อบังคับภายในสังคม ความรับผิดชอบต่อสาธารณะภายในองค์กร และดุลยพินิจในการบริหารจัดการของผู้บริหารแต่ละคนภายในองค์กร องค์ประกอบต่อมาคือ กระบวนการตอบสนองต่อสังคมขององค์กร ซึ่งรวมถึงการประเมินผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการของผู้มีส่วนได้เสีย และการจัดการกับปัญหา ส่วนองค์ประกอบสุดท้ายกล่าวถึงผลของพฤติกรรมองค์กร ซึ่งรวมถึงผลกระทบต่อสังคม กิจกรรมทางสังคม และนโยบายทางสังคม ซึ่งจากองค์ประกอบต่างๆของการปฏิบัติงานทางสังคมของบริษัท จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานทางสังคมของบริษัทกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของทุกๆ องค์กร เช่น ประเด็นทางสังคม แรงกดดันจากสภาพแวดล้อม และความวิตกกังวลของผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมขององค์กรต่อไปในอนาคตอย่างแน่นอน

2.2 แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง การสรุปผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการไม่ว่าจะเป็นรายงานงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่น ๆ ที่ได้ระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน (ภาพร เอกอรรถพร, 2547 : 65-84)

2.2.1 งบการเงิน (financial statement)

งบการเงินเป็นรายงานที่เสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีแบบแผน เพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และรายการทางบัญชีของกิจการ ประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด

งบดุล (balance sheet) เป็นงบที่แสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง รายการในงบดุลจึงเป็นรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดฐานะทางการเงินของกิจการซึ่งได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) **สินทรัพย์หมุนเวียน (current assets)** หมายถึง เงินสดและสินทรัพย์ที่อาจขายหรือแปลงสภาพเป็นเงินสด สินทรัพย์หมุนเวียนโดยทั่วไปประกอบด้วย เงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้า ตัวเงินรับ เงินให้กู้ยืมระยะสั้น สินค้าคงเหลือ วัสดุสิ้นเปลือง รายได้ค้างรับ และค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

(2) **สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (non-current Assets)** หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ทางการเงิน และสินทรัพย์ดำเนินงานที่มีระยะยาว สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วย เงินลงทุนระยะยาว เงินให้กู้ยืมระยะยาว ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์อื่น

หนี้สินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) **หนี้สินหมุนเวียน (current liabilities)** หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 1 ปี หรือภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ รายการที่จัดเป็นหนี้สินหมุนเวียนได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย เจ้าหนี้อื่น รายได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เงินปันผลค้างจ่าย เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี และเงินกู้ยืมระยะสั้น (2) **หนี้สินไม่หมุนเวียน (non-current liabilities)** หมายถึงหนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระเงินนานกว่า 1 ปี หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ รายการหนี้สินไม่หมุนเวียนได้แก่ เงินกู้ยืมระยะยาว และหุ้นกู้

ส่วนของผู้ถือหุ้นในกรณีที่เป็นกิจการบริษัท จะเรียกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งจะประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และกำไรสะสม

งบกำไรขาดทุน (income statement) เป็นงบที่สรุปถึงรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง งบกำไรขาดทุนจะรายงานส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดผลการดำเนินงานซึ่งได้แก่ รายได้และค่าใช้จ่าย

(1) รายได้ (revenue) หมายถึง จำนวนเงินสด ลูกหนี้ หรือผลตอบแทนที่กิจการได้รับมาจากการประกอบการ โดยปกติของกิจการก่อนหักค่าใช้จ่ายใดๆ จากการขายสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้า รายได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ รายได้โดยตรง (direct revenue) หมายถึง รายได้ที่เกิดขึ้นตามวิธีการค้าโดยปกติของกิจการ และ รายได้อื่น (other revenue) หมายถึง รายได้ที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามวิธีการค้าโดยปกติของกิจการ เช่น ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร เงินปันผลรับจากการลงทุนในหุ้นของกิจการอื่น

(2) ค่าใช้จ่าย (expenses) หมายถึง ต้นทุนของสินค้าหรือบริการที่กิจการต้องจ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ค่าใช้จ่ายแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ต้นทุนการขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ ดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้

งบกระแสเงินสด (cash flow statement) คือ รายงานการเงินที่แสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของกระแสเงินสดในระหว่างงวดบัญชีที่กำลังพิจารณา แสดงให้ทราบว่าธุรกิจได้เงินสดมาจากแหล่งใดและใช้เงินสดอย่างไร ผลต่างของเงินสดที่ได้มาทั้งหมดกับเงินสดที่ใช้ไปทั้งหมดตลอดงวดจะต้องเท่ากับเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในงวดบัญชีนั้น (นภาพร นิลาภรณ์กุล และคณะ, 2548)

2.2.2 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของแต่ละรายการต่างๆ ในงบการเงิน (ชารี หิรัญรัมย์ และคณะ, 2547) อัตราส่วนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์ของจำนวนหนึ่งต่อจำนวนหนึ่ง ความสัมพันธ์จะแสดงในรูปร้อยละ (percentage) อัตราส่วน (ratio) หรือสัดส่วน (proportion) ดังนี้

1) อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio)

เป็นอัตราส่วนที่วัดความสามารถของกิจการในการจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นที่ครบกำหนดภายใน 1 ปี หากกิจการมีสภาพคล่องเพียงพอก็จะไม่เกิดปัญหาอันเนื่องมาจากการผิดนัดชำระหนี้ตามภาระผูกพันทางการเงิน ระดับสภาพคล่องที่กิจการต้องการ ขึ้นกับความผันผวนของกระแสเงินสดที่กิจการจะได้รับในระยะสั้นและความจำเป็นที่จะต้องมีการยืดหยุ่นทางการเงิน (พรรณภา ชูนิมิตรกุล, 2548) อัตราส่วนสภาพคล่อง มีดังนี้ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (current ratio) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (quick ratio หรือ acid-test ratio) และอัตราส่วนเงินสดหมุนเวียน (current cash debt coverage ratio)

2) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ (asset management ratio)

อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ วัดว่ากิจการดำเนินงาน โดยใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน มีดังนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (fixed asset turnover) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (total asset turnover) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (account receivable turnover ratio) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (inventory turnover ratio)

3) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio)

อัตราส่วนกลุ่มนี้จะพิจารณาระดับของการก่อหนี้ โดยพิจารณาว่ากิจการใช้เงินลงทุนจากการก่อหนี้มากกว่าส่วนของเจ้าของเพียงใด หากสัดส่วนการก่อหนี้สูง กิจการจะมีความเสี่ยงสูงจากโอกาสที่กิจการจะถูกฟ้องยึดทรัพย์เนื่องจากการผิดนัดชำระหนี้ตามภาระผูกพัน และจะพิจารณาถึงขอบเขตความสามารถของกิจการในการนำกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมาจ่ายภาระดอกเบี้ย อัตราส่วนวัดการก่อหนี้มีดังนี้

- (1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (total debt to total asset ratio)
- (2) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (total debt to equity ratio)
- (3) อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของเจ้าของ (long-term debt to equity)
- (4) อัตราส่วนความเป็นเจ้าของ (proprietary ratio)
- (5) อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของเจ้าของ (equity multiplier ratio)
- (6) Cash debt coverage ratio

4) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (profitability ratios)

อัตราส่วนกลุ่มนี้จะวัดความสามารถของกิจการในการขยายยอดขายและในการจ่ายคืนหนี้ อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์, 2550) มีดังนี้

- (1) อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย (gross profit margin)
- (2) อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน (operating profit margin)
- (3) อัตราส่วนกำไรสุทธิ (net profit margin)
- (4) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (return on total assets) : ROA
- (5) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของเจ้าของ (return on equity) : ROE
- (6) อัตราผลตอบแทนเงินสดต่อยอดขาย (cash return on sales ratio)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง งานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่สามารถให้คำตอบได้แน่ชัดว่าผลของความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางใด และยังเป็นที่ยกเถียงกันอยู่ โดยงานวิจัยใน

อดีตมากมายพบความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก เช่น ผลงานวิจัยของ Bowman (1978), Preston (1997) และ Anderson and Frankle (1980) เป็นต้น ซึ่งสนับสนุนว่าแนวคิดที่ว่าต้นทุนของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระดับที่สูงกว่าให้ผลตอบแทนที่มากกว่าด้วยการมีประโยชน์ในส่วนของขวัญกำลังใจของพนักงานและผลผลิต (Soloman and Hansen, 1985) และยังบ่งบอกอีกว่ากิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กร ส่งผลให้ระดับชื่อเสียง (Good will) ขององค์กรเพิ่มขึ้น โดยระดับของชื่อเสียงมีประโยชน์ต่อบริษัทในหลายๆทางที่ไม่สามารถวัดค่าได้ สำหรับงานวิจัยของ Warddock and Graves (1997) ได้ศึกษาในประเด็นที่ว่าบริษัทที่มีการดำเนินงานด้านสังคมที่ดีนั้นจะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีหรือไม่ โดยมีการประเมินและให้คะแนนจากการดำเนินงานทางด้านสังคม โดยวัดจากคุณสมบัติ 8 ข้อ ซึ่งจะมีการใช้ข้อมูลทางการเงินในปี 1989 และข้อมูลการดำเนินงานทางสังคมในปี 1990 – 1991 พบว่าจากการที่บริษัทมีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานทางสังคมนั้นส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่จะส่งผลในระยะยาวมากกว่า เพราะจากการที่บริษัทมีการจัดการที่ดี มีการดำเนินงานด้านสังคมและรับผิดชอบต่อสังคมนั้นจะส่งผลให้ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียดีขึ้น

Margolis and Walsh. (2001) ได้สรุปผลการสำรวจผลงานวิจัยที่ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้จำนวน 95 ผลงาน ระหว่างปี 1972-2001 พบว่า ถ้ากำหนดให้ผลการดำเนินงานด้านสังคมขององค์กรเป็นตัวแปรอิสระ ผลการวิจัยที่สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงินที่ได้ในเชิงบวก มีจำนวน 42 ผลงานหรือคิดเป็นร้อยละ 53 ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยจำนวน 19 ผลงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 24 มีเพียงจำนวน 4 ผลงานหรือร้อยละ 5 เท่านั้นที่พบความสัมพันธ์ในเชิงลบ และมีจำนวน 15 ผลงานหรือร้อยละ 19 ที่พบความสัมพันธ์แบบผสม Brammer Stephen, Brooks Chris, Pavelin Stephen (2006) ศึกษาผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อราคาหุ้นในตลาดหุ้นของสหราชอาณาจักร โดยวิธีวัดผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแยกออกเป็นสามกิจกรรมหลักคือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมด้านการจ้างงาน และกิจกรรมด้านชุมชน ช่วงเวลาระหว่าง ปี 2002-2003 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพหุ กำหนดให้ผลตอบแทนของหุ้นในตลาดเป็นตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระประกอบด้วยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรซึ่งจำแนกออกเป็นกิจกรรมสามด้านคือด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ผลการวิเคราะห์พบว่า บริษัทที่มีคะแนนผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนที่ต่ำกว่า และยังพบว่าผลการดำเนินงานเพื่อสังคมด้วยกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการจ้างงานส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนทางเชิงลบต่อผลตอบแทน ในขณะที่กิจกรรมด้านชุมชนส่งผลกระทบต่อชำน้อยในเชิงบวก

Fiori, G. Donato, F.& Izzo, M.F.(2007) ทำการศึกษาผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินคือราคาหุ้นในตลาด ของบริษัทที่จัด

ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอิตาลี จำนวนบริษัทที่เป็นตัวอย่าง 25 บริษัท ช่วงเวลา ระหว่าง ปี 2004-2006 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพหุ กำหนดให้ราคาหุ้นในตลาดเป็นตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระประกอบด้วยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรซึ่งจำแนกออกเป็นสามด้านคือด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน นอกจากนี้ยังเพิ่มตัวแปรควบคุมอีกสามตัวคือ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของเจ้าของ (D/E) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุนสุทธิของเจ้าของ (ROE) และความเสี่ยงของกิจการ (Beta levered) ผลการวิเคราะห์พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับราคาหุ้นในตลาดทุกด้าน ต่อมา Lev, Petrovits and Radhakrishnan (2008) ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมว่าการที่บริษัทมีการทำกิจกรรม CSR ส่งผลให้บริษัทมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ในการทำกิจกรรม CSR เช่น การบริจาคเพื่อการกุศล การบริจาคสิ่งของ อาสาสมัครชุมชน ส่งผลต่อรายได้และยอดขายของบริษัทเพิ่มสูงขึ้นและยังพบอีกว่า กิจกรรม CSR ได้ส่งผลต่อการทำงานของพนักงาน ความสัมพันธ์ต่อรัฐบาล รวมถึงการลงทุนเพื่อสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้นด้วย

Yang et al. (2010) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร โดยเลือกทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 150 กิจการที่มีอิทธิพลสูงสุดในตลาดหุ้นของไต้หวัน ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2008 วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานด้านสังคมขององค์กรในช่วง เวลาที่ผ่านมาจะมีผลกระทบในทางบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets) : ROA ของช่วงเวลาที่ถัดไป นอกจากนี้ยังพบอีกว่าผลการดำเนินงานด้านสังคมขององค์กรในช่วงเวลาที่ผ่านมา จะมีผลกระทบในเชิงลบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Total Equity : ROE) ในอุตสาหกรรมการเงินและไม่มีผลใดๆ ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ Chen and Wang (2011) ได้ทำการตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรธุรกิจในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งธุรกิจออกเป็น 9 กลุ่มอาศัยข้อมูลช่วงปี 2007-2008 ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกระหว่าง การดำเนินกิจกรรม CSR และผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรธุรกิจจีน

Inoue, Y. and Lee, S. (2011) ทำการศึกษาผลกระทบความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยทำการจำแนกกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็น 5 มิติ หรือ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับพนักงาน ด้านคุณภาพของสินค้า ด้านความสัมพันธ์ต่อชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความหลากหลาย โดยอุตสาหกรรมที่เลือกทำการศึกษา ได้แก่ อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมคาสีโน อุตสาหกรรมโรงแรม และอุตสาหกรรมภัตตาคาร ผลการตรวจสอบก็พบว่า มิติของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในแต่ละด้านส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินที่

แตกต่างกัน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งส่งผลกระทบต่อที่แตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรมอีกด้วย

ส่วนผลงานวิจัยอื่นๆ ในประเด็นเดียวกันนี้ที่ทำการศึกษาในแถบประเทศเอเชีย ได้แก่ Darmawan (2011) ทำการคำนวณผลการดำเนินงานทางการเงินจากรายงานประจำปีขององค์กรธุรกิจดัชนี LQ 45 ของตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน ในขณะที่งานวิจัยของ Ahmed et al. (2012) ทำ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานทางการเงิน ของภาคธุรกิจธนาคารในประเทศบังกลาเทศ พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของธนาคารที่ให้ความสำคัญโดยเข้าร่วมกิจกรรม CSR มีค่าที่สูงกว่าธนาคารที่ไม่ได้ให้ความสำคัญในกิจกรรม CSR Uadiale and Fagbemi (2012) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงินในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยเลือกศึกษาประเทศไนจีเรีย รวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไนจีเรียจำนวน 40 บริษัทมาเป็นตัวอย่างเป็นการศึกษา ซึ่งไม่รวม กลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมธนาคารและการประกันภัย เลือกใช้การออกแบบงานวิจัยในลักษณะการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) กำหนดให้ผลการดำเนินงานทางการเงินซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets) : ROA) และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Total Equity : ROE) เป็นตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระคือผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรซึ่งจำแนกออกเป็นสามด้านคือด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ผลการศึกษาพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

Afiff and Anantadjaya (2013) ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานด้านการเงินของประเทศอินโดนีเซีย โดยการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและรายงานการบริหารกิจการในดัชนี LQ45 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของอินโดนีเซียในช่วงเวลา 2004-2011 จำนวน 13 บริษัทที่ถูกเลือกมาเป็นตัวอย่างเป็นการศึกษารั้งนี้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพหุ กำหนดให้ผลการดำเนินงานทางการเงินคือราคาหุ้นในตลาดเป็นตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระประกอบด้วยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ซึ่งจำแนกออกเป็นสามด้านคือด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน นอกจากนี้ยังเพิ่มตัวแปรควบคุมอีกสี่ตัวคือ ขนาดของกิจการ อัตราส่วนของกำไร อัตราส่วนภาระหนี้สิน และสถานการณ์ถูกเงิน ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระเกือบทุกตัว ได้แก่ ผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงาน

และด้านชุมชน รวมทั้ง ขนาดของกิจการ อัตราส่วนของกำไร อัตราส่วนภาระหนี้สิน ส่งผลต่อราคาหุ้นในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรส่งผลกระทบต่อระดับผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ โดยเฉพาะในด้านการจ้างงานและด้านชุมชน ซึ่งส่งผลในเชิงลบ

Mwangi and Jerotich (2013) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรในตลาดหลักทรัพย์ในโรปี ประเทศเคนยา โดยใช้ข้อมูลทศวรรษที่ได้อาจรายงานทางการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมก่อสร้างที่เป็นตัวอย่างจำนวน 10 บริษัท ช่วงระหว่างปี 2007-2011 คะแนนการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้จากวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่จำแนกออกเป็นหลายองค์ประกอบในรายงานทางการเงินของบริษัท ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานด้านสังคมและผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร กำหนดให้ผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร ในที่นี้คืออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets) : ROA) เป็นตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระประกอบด้วยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ซึ่งเป็นผลรวมคะแนนที่ได้จากการจำแนกองค์ประกอบเป็นสี่ด้าน คือด้านพนักงาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน และด้านผลิตภัณฑ์หรือลูกค้า นอกจากนี้ยังเพิ่มตัวแปรควบคุมอีกสองตัวคือประสิทธิภาพของอุตสาหกรรม (Efficiency) และปริมาณเงินลงทุน (Capital Intensity) ผลการวิเคราะห์พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงินแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมและปริมาณเงินลงทุนพบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

ส่วนผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร กับผลการดำเนินงานด้านการเงินของประเทศไทย ได้แก่ ผลงานวิจัยของบุรณภพ (2555) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและขนาดขององค์กร โดยแบ่งความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน กับผลการดำเนินงานด้านการเงินซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ผลการศึกษาพบว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) สำหรับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานด้านการเงินซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ส่วนปัจจัยขนาดขององค์กร พบว่ามีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจ้างงานและชุมชน นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยของ Wuncharoen (2013) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโรงแรมใน

เกาะสมุยของประเทศไทย โดยทำการสำรวจโรงแรมระดับ 4-5 ดาวที่เข้าร่วมกิจกรรม CSR จำนวน 53 โรงแรม พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานด้านการเงินที่วัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้น (ROE)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งแบ่งออกเป็นหัวข้อหลัก ดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งรวมถึงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่ได้จากแหล่งต่างๆ โดยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีการกล่าวถึงในรายงานประจำปี (annual report) ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 ซึ่งได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (return on asset : ROA) และราคาหุ้นของบริษัท ณ วันสิ้นปี (31 ธันวาคม) รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับขนาดองค์กร สินทรัพย์รวม และหนี้สินรวมของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการดำเนินงานในงบการเงินที่มีการนำเสนอเปิดเผยจากเว็บไซต์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(กตท.) หรือ เว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวจะเก็บรวบรวมระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึง ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งอยู่ในดัชนี SET เท่านั้น ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในดัชนี MAI และมีการรายงานผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีหรือทางเว็บไซต์ของบริษัท จำนวนทั้งสิ้น 726 บริษัท ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้สนใจกลุ่ม บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึง ปี พ.ศ. 2559 เฉพาะบริษัทที่อยู่ในดัชนี SET เท่านั้น ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในดัชนี MAI จำนวนทั้งสิ้น 567 บริษัท และมีการรายงานผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีหรือทางเว็บไซต์ของบริษัท ในจำนวนนี้ยังแบ่งเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 57 บริษัท กลุ่มทรัพยากร 41 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 154 บริษัท กลุ่มบริการ 103 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยี 39 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 83 บริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 50 บริษัท และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 40 บริษัท

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึงปี พ.ศ. 2557 เฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรม 8 กลุ่มที่ถูกเลือกมาจากประชากรที่ทำการศึกษา โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (allowable of error, E) อยู่ที่ร้อยละ 10 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

เนื่องจากประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรแบบจำกัด คือ ทราบขนาดประชากรที่แน่นอน จึงทำการประมาณขนาดตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล (n_0) โดยใช้สูตร (Cochran, 1977: 76) ดังนี้

$$n_0 = \frac{n}{1 + \frac{n}{N}} \quad \text{โดยที่} \quad n = \frac{Z_{\alpha/2}^2}{4E^2}$$

เมื่อ $Z_{\alpha/2}$ คือ ค่ามาตรฐานที่ได้จากตารางการแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน Z ระดับความเชื่อมั่น

$(1-\alpha)100\%$ หรือ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ α

E คือ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าที่ยอมให้เกิดขึ้น

N คือ ขนาดประชากรที่ทราบค่าแน่นอน

การประมาณขนาดของตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จะใช้ค่า $E = 10\%$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 % โดยที่มีขนาดประชากร $N = 567$

ดังนั้นขนาดตัวอย่างอย่างต่ำที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์คือ

$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2}{4E^2} = \frac{(1.645)^2}{4(0.10)^2} = 68$$

$$\text{ดังนั้นจะได้} \quad n_0 = \frac{n}{1 + \frac{n}{N}} = \frac{68}{1 + \frac{68}{567}} = 61 \quad \text{ตัวอย่าง}$$

3.1.1.3 แผนการเลือกสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1) จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถึงปี 2559 ทั้งหมด 567 บริษัท จะถูกแบ่งเป็นชั้นภูมิตามลักษณะประชากรย่อย ในที่นี้คือแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 57 บริษัท กลุ่มทรัพยากร 41 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 154 บริษัท

กลุ่มบริการ 103 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยี 39 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 83 บริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 50 บริษัท และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 40 บริษัท โดยจะทำการสุ่มบริษัทในทุกกลุ่มตามค่าสัดส่วนของแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างตามกระบวนการทางสถิติ เพื่อเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรคือบริษัทที่อยู่ในดัชนี SET ที่จดทะเบียนทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการประมาณจำนวนขนาดตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมได้ผลดังนี้ กลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 6 บริษัท กลุ่มทรัพยากร 5 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 16 บริษัท กลุ่มบริการ 10 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยี 4 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 9 บริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 7 บริษัท และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 4 บริษัท รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 61 บริษัท

ตารางที่ 3.1 จำนวนบริษัทที่เป็นตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน(บริษัท)	สัดส่วน(ร้อยละ)	จำนวนตัวอย่าง
ธุรกิจการเงิน	57	10.05	6
ทรัพยากร	41	7.23	5
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	154	27.16	16
บริการ	103	18.16	10
เทคโนโลยี	39	6.88	4
สินค้าอุตสาหกรรม	83	14.64	9
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	50	8.82	7
สินค้าอุปโภคบริโภค	40	7.05	4
รวม	567	100.00	61

2). ทำการเลือกตัวอย่างสุ่มตัวอย่างจากแต่ละหมวดธุรกิจด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามขนาดตัวอย่างที่ได้ประมาณไว้ตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ดังตารางที่ 3.1 ทั้งนี้ในการได้มาซึ่งตัวอย่างสุ่มจากแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม จะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการสุ่มหาเลขที่ตัวอย่างสุ่มเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ต่อไป รายชื่อบริษัทที่สุ่มได้ทั้งหมดแสดงไว้ในภาคผนวก ตารางภาคผนวกที่ 1

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ CSR ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของหลายเรื่องที่เป็นผลงานวิจัยทั้งภายใน ประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะของ Waddock, S.A. & Graves, S.B. (1997), Fiori, G., F. Donato and Izzo, M. F. (2007), Uadiale, O.M. and Fagbemi, T.O. (2012), Afiff, S. and Anantadjaya, S.PD. (2013). เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวัดผลการดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ซึ่งในที่สุดเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) ซึ่งเป็นการศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีปรากฏหรือถูกนำเสนออยู่ในรายงานประจำปี (annual report) ภายใต้อำนาจของความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ corporate social responsibilities โดยการนับจำนวนประโยคหรือกิจกรรมที่มีการระบุหรือกล่าวถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในด้านต่างๆ เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีหลายด้าน ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะ 3 ด้านเท่านั้น ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ในแต่ละด้านจะมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการจ้างงาน (employment) แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจ้างงานขององค์กร สามารถวัดได้จากตัวชี้วัด 5 ตัวชี้วัด ดังนี้
  - ระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยของพนักงาน
  - ระบบการพัฒนาและฝึกอบรมพนักงาน
  - นโยบายการให้โอกาสที่เท่าเทียมกัน
  - ระบบความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงาน
  - ระบบการสร้างงานและความมั่นคงในการทำงาน
2. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment) แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร สามารถวัดได้จากตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด ดังนี้
  - คุณภาพของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
  - ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
  - รายงานทางด้านสิ่งแวดล้อม
3. ด้านชุมชน (community) แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนขององค์กร สามารถวัดได้จากตัวชี้วัด 1 ตัวชี้วัด คือ
  - การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม

หลังจากนั้นจะดำเนินการแปลงจำนวนประโยคหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของตัวชี้วัดในด้านการจ้างงาน และด้านชุมชน ให้เป็นค่าน้ำหนักคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ตั้งแต่ 0 ถึง 3 โดยมีความหมาย ดังนี้

- 0 หมายถึง ไม่มีการระบุหรือกล่าวไว้
- 1 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ น้อย
- 2 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ ปานกลาง
- 3 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ มาก

ดังนั้นคะแนนเต็มในด้านการจ้างงาน จะมีค่าเท่ากับ 15 คะแนน และคะแนนเต็มในด้านชุมชน จะมีค่าเท่ากับ 9 คะแนน

สำหรับด้านสิ่งแวดล้อม ให้เป็นค่านำหนักคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ตั้งแต่ 0 ถึง 4 โดยมีความหมาย ดังนี้

- 0 หมายถึง ไม่มีการระบุหรือกล่าวไว้
- 1 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ น้อย
- 2 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ ปานกลาง
- 3 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ อย่างสมบูรณ์มาก
- 4 หมายถึง มีการระบุหรือกล่าวไว้ อย่างสมบูรณ์มากที่สุด

ดังนั้นคะแนนเต็มในด้านสิ่งแวดล้อม จะมีค่าเท่ากับ 12 คะแนน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายเกี่ยวกับผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และ ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics analysis) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุ (multiple regression analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือผลการดำเนินงานด้านการเงินของกิจการ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (return on asset :ROA) และราคาหุ้น (share price : SP) ณ วันสิ้นปีของบริษัท โดยกำหนดให้อยู่ในรูปแบบ natural logarithm (ln SP) กับตัวแปรอิสระ คือ คะแนนเฉลี่ยกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน (employment: EMP) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment : ENV) และด้านชุมชน (community : COM) รวมทั้งตัวแปรอิสระอื่นๆ ซึ่งเพิ่มเข้ามาในการวิเคราะห์เพื่อให้เป็นตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (กำหนดอยู่ในรูปแบบ national logarithm ของ firm size : ln size) ดังนี้

แบบจำลองการวิเคราะห์หัตถดอยเชิงพหุ คือ

$$ROA = f(EMP, ENV, LEV, \ln size)$$

$$\ln SP = f(EMP, ENV, ROE, LEV, \ln size)$$

กำหนดให้

ROA หมายถึง ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกิจการ วัดจากอัตรา

ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (return on asset : ROA)

$\ln SP$ หมายถึง ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกิจการ วัดจากราคาหุ้นของ

บริษัท(stock price : SP) ณ วันสิ้นปี โดยอยู่ในรูป natural

logarithm

EMP หมายถึง คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านการ

จ้างงาน

ENV หมายถึง คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ด้านสิ่งแวดล้อม

COM หมายถึง คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านชุมชน

ROE หมายถึง ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกิจการ วัดจากอัตรา

ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (return on equity : ROE)

LEV หมายถึง อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio)

วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (total debt to total asset ratio)

$\ln size$ หมายถึง ขนาดขององค์กร วัดจากยอดขายรวมของบริษัท (total sale)

รูปแบบฟังก์ชันที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือฟังก์ชันแบบเส้นตรง (linear function) ในการพิจารณาเลือกสมการเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่น่ามาใช้นั้นพิจารณาได้จากค่าสถิติต่าง ๆ ดังที่กล่าวไว้มีดังนี้

1. พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระจะเลือกฟังก์ชันที่มีเครื่องหมายตรงกับสมมติฐาน
2. พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (ค่า R^2) เลือกฟังก์ชันที่มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจสูงที่สุด
3. พิจารณาจากความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ของตัวแปรในแต่ละฟังก์ชันจะเลือกฟังก์ชันที่มีจำนวนค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญมากที่สุด

สำหรับการศึกษาผลการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการทำการวิเคราะห์ แบบจำลองในรูปแบบสมการถดถอยเชิงพหุ (multiple regression model) ในรูปแบบกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (ordinary least square) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตาม โดยผลการวิเคราะห์จะพิจารณาจากค่า R^2 , t-statistics, F-statistic และค่า Durbin-Watson โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่า R^2 (coefficient of determination) เป็นค่าที่อธิบายถึง สัดส่วนหรือร้อยละที่ตัวแปรอิสระมีส่วนในการอธิบายความแปรผันของตัวแปรตามมากหรือน้อยเพียงใด โดยค่า R^2 มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งหาก R^2 เข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีส่วนในการอธิบายความแปรผันของตัวแปรตามได้มาก แต่ถ้าค่า R^2 เข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีส่วนในการอธิบายความแปรผันของตัวแปรตามได้น้อย

ค่า t-statistics เป็นค่าที่ใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามว่ามีมากน้อยเพียงใด

ค่า F-statistics เป็นค่าที่ใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการกับตัวแปรตามว่ามีมากน้อยเพียงใด ในกรณีที่สมการมีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวขึ้นไป

ค่า Durbin-Watson เป็นค่าที่ใช้ในการตรวจสอบว่าสมการที่สร้างขึ้นเกิดปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลาหรือไม่ ซึ่งเป็นสภาพที่ค่าความผิดพลาด (Error Term) มีความสัมพันธ์กันในแต่ละกลุ่มของตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัย เรื่อง อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึง ปี พ.ศ. 2559 เป็นจำนวน 61 ตัวอย่าง ข้อมูลผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ที่ปรากฏในรายงานประจำปีระหว่างปี 2557-2559 และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงินได้จากข้อมูลทางบัญชีในงบการเงิน ที่มีการนำส่งและเปิดเผยจากเว็บไซต์ของบริษัท และทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแสดงผลด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนาอย่างง่ายเช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เป็นต้น และการใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis) เพื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

4.1 ผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึง สิ้นสุดปี พ.ศ. 2559 ทั้งหมด 733 บริษัท พบว่ามีบริษัทที่จดทะเบียน ซึ่งอยู่ในดัชนี SET เท่านั้น ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในดัชนี MAI มีจำนวนทั้งสิ้น 594 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 81.04 ของบริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมด และในจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มกลุ่ม SET นี้ ได้เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 61 บริษัท โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 กลุ่ม ตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จำแนกไว้

ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งเป็นการศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีปรากฏหรือถูกนำเสนออยู่ในรายงานประจำปี (annual report) ภายใต้อำนาจข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ Corporate Social Responsibilities โดยการนับจำนวนประโยคหรือกิจกรรมที่มีการระบุหรือกล่าวถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในด้านต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะ 3

ด้านเท่านั้น ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ได้ผลการศึกษาตามกระบวนการประมวลผลที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 3 ปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	ด้าน การจ้างงาน (เต็ม 15)	ด้าน สิ่งแวดล้อม (เต็ม 12)	ด้าน ชุมชน (เต็ม 3)	รวม (เต็ม 30)
1	ธุรกิจการเงิน	4.61 (30.73)	2.61 (21.75)	2.39 (79.67)	9.61 (32.03)
2	ทรัพยากร	6.53 (43.53)	5.00 (41.67)	3.00 (100.00)	14.53 (48.43)
3	อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	7.21 (48.07)	4.04 (33.67)	2.04 (68.00)	13.29 (44.30)
4	บริการ	8.67 (57.80)	4.72 (39.33)	2.92 (97.33)	16.31 (54.37)
5	เทคโนโลยี	10.33 (68.87)	6.50 (54.17)	2.83 (94.33)	19.66 (65.53)
6	สินค้าอุตสาหกรรม	8.59 (57.27)	5.93 (49.42)	2.48 (82.67)	17 (56.67)
7	เกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร	6.43 (42.87)	5.81 (48.42)	2.57 (85.67)	14.81 (49.37)
8	สินค้าอุปโภคและ บริโภค	10.80 (72.00)	4.60 (38.33)	86.67 (86.67)	18 (60.00)

ตารางที่ 4.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างปี 2557-2559 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	ด้าน การจ้างงาน (เต็ม 15)	ด้าน สิ่งแวดล้อม (เต็ม 12)	ด้าน ชุมชน (เต็ม 3)	รวม (เต็ม 30)
ค่าเฉลี่ย		7.90 (52.67)	4.90 (40.83)	2.60 (86.67)	15.40 (51.34)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		1.96	1.15	0.29	3.10
ค่าสูงสุด		10.8 (72.00)	6.5 (54.17)	3 (100.00)	19.66 (65.53)
ค่าต่ำสุด		4.61 (30.73)	2.61 (21.75)	2.04 (68.00)	9.61 (32.03)

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าร้อยละ ของคะแนนเฉลี่ยต่อคะแนนเต็มในแต่ละด้าน
ที่มา : (จากการคำนวณ)

เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนรวมเฉลี่ยที่จำแนกตามองค์ประกอบการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม 3 ด้านระหว่างปี 2557-2559 ของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรม (ตารางที่ 4.1) พบว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน ค่าคะแนนเฉลี่ยมีสัดส่วนต่อคะแนนเต็มสูงสุดที่สุดด้วยค่าเฉลี่ย 2.60 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน หรือ คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือด้านการจ้างงาน ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 7.90 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.67 และด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าต่ำที่สุด ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.90 จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.83 จะเห็นได้ว่าบริษัทที่เป็นตัวอย่างทั้งหมดให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก กับการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมในด้านการช่วยเหลือสังคม และชุมชนต่างๆ สังเกตได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยต่อคะแนนเต็มในด้านนี้ค่อนข้างสูง ถึงร้อยละ 86.67 และมีหลายบริษัทที่ได้คะแนนเต็ม หรือ ร้อยละ 100 ส่วนค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 68.00 รองลงมาคือด้านการจ้างงาน ค่าคะแนนเฉลี่ยต่อคะแนนเต็มอยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 52.67 ในขณะที่การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ กล่าวคือค่าคะแนนเฉลี่ยต่อคะแนนเต็มในด้านนี้ มีค่าเพียงร้อยละ 40.83 โดยค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 54.17 และค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 21.75 เท่านั้น

ทั้งนี้ถ้าพิจารณาการดำเนินงานกิจกรรมเพื่อสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นรายด้าน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม จากค่าสูงสุด พบว่า ด้านชุมชน กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มี

สัดส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ด้านการจ้างงาน กลุ่มอุตสาหกรรมอุปโภคและบริโภค มีสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 72.00 ด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี มีสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 54.17 ในทางกลับกันหากพิจารณาจากค่าต่ำสุด ก็พบว่า ด้านชุมชน กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.00 ด้านการจ้างงานและด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน มีสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.73 และ 21.75 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกด้านของทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนในแต่ละด้านด้วยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก็พบว่ามีความแตกต่างกันไม่มากนัก โดยเฉพาะด้านชุมชนมีค่าใกล้เคียงกันมาก

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาผลการดำเนินงานกิจกรรมเพื่อสังคมในภาพรวมทุกด้านแล้ว จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.40 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.34 โดยมีกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีได้คะแนนรวมสูงที่สุด เท่ากับ 19.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 65.53 รองลงมาคือกลุ่มอุตสาหกรรมอุปโภคและบริโภค มีค่าคะแนน เท่ากับ 18.00 หรือคิดเป็นร้อยละ 60.00

สำหรับข้อมูลผลการดำเนินงานกิจกรรมเพื่อสังคม เป็นรายบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมได้แสดงไว้ในภาคผนวก ตามตารางภาคผนวกที่ 9 -16

4.2 ผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.2 เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 61 บริษัท ซึ่งประกอบด้วยตัววัดที่สำคัญประกอบด้วยยอดขายต่อปี สินทรัพย์รวม หนี้สินรวม และราคาหุ้น ณ วันสิ้นปี ระหว่างปี 2557-2559 ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

4.2.1 ยอดขายต่อปี

เมื่อพิจารณายอดขายต่อปีของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ก็พบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ที่ 19,339.83 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมียอดขายสูงสุด คือ 57,698.06 ล้านบาท และกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน มียอดขายต่ำสุด คือ 781.04 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าบริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี เช่น บริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยีจำกัด (มหาชน) บริษัทเมโทรซิสเต็มส์คอร์ปอเรชันจำกัด(มหาชน) และบริษัททรูคอร์ปอเรชันจำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในหมวดธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มียอดขายมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินกว่า 20 เท่า ทั้งนี้เฉพาะของบริษัททรูคอร์ปอเรชันจำกัด(มหาชน) มียอดขายสูงถึง 131,157.90 ล้านบาท แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในเรื่องขนาดของกิจการได้อย่างชัดเจน หากมีการจำแนกขนาดของกิจการจากยอดขายต่อปี พบว่ามีเพียง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม

เท่านั้นที่มียอดขายต่อปีมากกว่า 2 หมื่นล้านบาทขึ้นไปซึ่งจัดได้ว่าเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่ ที่เหลืออีก 5 กลุ่มอุตสาหกรรมถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีกิจการขนาดกลางและเล็ก

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้นปี (บาท)*
1	ธุรกิจการเงิน	781.045	2,836.825	1,617.10	44.87
2	ทรัพยากร	54,625.88	25,023.85	16,760.11	13.17
3	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	6,943.42	18,580.77	9,540.75	7.39
4	บริการ	22,109.35	33,538.76	18,671.74	141.10
5	เทคโนโลยี	57,698.06	158,612.68	111,503.78	7.74
6	สินค้าอุตสาหกรรม	4,069.82	4,547.56	1,700.42	46.61
7	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	6,411.67	7,396.41	1,966.88	34.69
8	สินค้าอุปโภคและบริโภค	2,079.43	2,838.11	698.25	19.52
ค่าเฉลี่ย		19,339.83	31,671.87	20,307.38	39.39
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		23,665.71	52,536.92	37,539.31	44.01
ค่าสูงสุด		57,698.06	158,612.68	111,503.78	141.10
ค่าต่ำสุด		781.05	2,836.83	698.25	7.39

ที่มา : (จากการคำนวณ)

4.2.2 มูลค่าสินทรัพย์รวม (total asset)

สถานภาพทางการเงินพิจารณาจากงบการเงิน ในส่วนของมูลค่าสินทรัพย์รวม (total asset) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเรื่องขนาดของกิจการได้เช่นกัน พบว่า ระหว่างปี 2557-2559 บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีมูลค่าสินทรัพย์รวมเฉลี่ย เท่ากับ 31,671.87 ล้านบาท โดย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี มีมูลค่าสินทรัพย์รวมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 158,612.68 ล้านบาท และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค มีมูลค่าสินทรัพย์รวมเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2,838.11 ล้านบาท จะสังเกตเห็นว่ามีเพียง 2 กลุ่มอุตสาหกรรมเท่านั้น ที่มีมูลค่าสินทรัพย์รวมมากกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มกิจการที่มีขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ โดยมีเพียงกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเท่านั้นที่มีมูลค่าสินทรัพย์สูงกว่า 1 แสนบาท จึงอาจถือได้เป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่มาก ทั้งนี้เฉพาะของบริษัททรูคอร์ปอเรชั่นจำกัด(มหาชน) มียอดสินทรัพย์รวมถึง 448,960.46 ล้านบาท และ บริษัทเอสวีไอ จำกัด(มหาชน) มียอดสินทรัพย์รวม 176,049.87 ล้านบาท ส่วนที่เหลืออีก 6 กลุ่มอุตสาหกรรมมีมูลค่าสินทรัพย์รวมน้อยกว่าค่าเฉลี่ยจึงถือว่าอยู่ในกลุ่มกิจการขนาดกลางถึงเล็ก

4.2.3 หนี้สินรวม (total liabilities)

บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีมูลค่าหนี้สินรวมเฉลี่ย เท่ากับ 20,307.38 ล้านบาท โดย บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี มีมูลค่าหนี้สินรวมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 111,503.78 ล้านบาท และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค มีมูลค่าหนี้สินรวมเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 698.25 ล้านบาท

4.2.4 ราคาหุ้น ณ วันสิ้นปี

ราคาหุ้น ณ วันสิ้นปี ระหว่างปี 2557-2559 ของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 39.39 บาทต่อหุ้น ทั้งนี้ราคาหุ้น โดยเฉลี่ยของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีราคาสูงสุดที่ระดับ 141.10 บาทต่อหุ้น บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เช่น บริษัทดุสิตธานีจำกัด (มหาชน) ในหมวดธุรกิจการท่องเที่ยวและสันทนาการ บริษัทพีทีเอสกรุ๊ปโฮลดิ้งส์จำกัด(มหาชน) ในหมวดธุรกิจขนส่งแลโลจิสติกส์ บริษัทล็อกซเลย์จำกัด(มหาชน) ในหมวดธุรกิจพาณิชย์ บริษัทโรงพยาบาลรามคำแหงจำกัด(มหาชน) ในหมวดธุรกิจการแพทย์ บริษัทเวิร์คพอยท์เอ็นเทอร์เทนเมนท์จำกัด (มหาชน) ในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ ส่วนราคาหุ้นโดยเฉลี่ยของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีราคาต่ำสุดที่ระดับ 7.39 บาทต่อหุ้น บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ เช่น บริษัทลิลิพรีอเพอร์ตีจำกัด(มหาชน) บริษัทพรีอเพอร์ตีเพอร์เฟกต์จำกัด(มหาชน) และ บริษัท แผ่นดินทองพรีอเพอร์ตีดีเวลลอปเม้นท์จำกัด(มหาชน) ในหมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ บริษัทเนวาร์ตันพัฒนาการ จำกัด (มหาชน) และบริษัท เพาเวอร์ไลน์เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน) ในหมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง บริษัททีพีโอโพลีนจำกัด (มหาชน) และบริษัท ไทย-เยอรมันเชรามิก อินดัสทรีจำกัด (มหาชน) ในหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง

นอกจากนี้ยังสามารถสรุปผลการดำเนินงานด้านการเงิน ของกลุ่มอุตสาหกรรมใน ลักษณะของตัววัดอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ (ตารางที่ 4.3) เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป ซึ่งได้แก่อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ผลการศึกษามีดังนี้

4.2.5 อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio)

การวัดอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio) จะวัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวม (total liabilities) ต่อสินทรัพย์รวม (total assets) ของกิจการเพื่อพิจารณาถึงขอบเขตความสามารถของกิจการในการนำกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมาจ่ายภาระหนี้สินรวมของกิจการ พบว่าอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ระดับ 0.47 ซึ่งถือว่ามีค่าไม่สูงมาก แสดงว่าบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินได้ค่อนข้างดี โดยบริษัท ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค ถือว่ามีการจัดการหนี้สินได้ดีที่สุดคือมีค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio) เฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 0.32 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับของกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยมีค่าเท่ากับ 0.33 ทั้งสองอุตสาหกรรมมีหนี้สินค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ในขณะที่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 0.61 โดยมีค่าใกล้เคียงกับกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.60 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีปัญหาในการจัดการหนี้สินอยู่บ้างควรระมัดระวังในการก่อหนี้

4.2.6 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

กลุ่มตัวอย่างบริษัททั้งหมดใน 8 อุตสาหกรรม มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เฉลี่ยระหว่างปี 2557-2559 เท่ากับ 7.83 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 10.32 เป็นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม เช่น บริษัทมาลีกรุ๊ปจำกัด(มหาชน) บริษัทพีริเมียร์ มาร์เก็ตติ้งจำกัด(มหาชน) บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟูดส์จำกัด(มหาชน) และบริษัททีปโก้ฟูดส์จำกัด(มหาชน) เป็นต้น รองลงมาเป็นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ROA ที่เท่ากัน คือ 9.48 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.60 เป็นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน

4.2.7 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

กลุ่มตัวอย่างบริษัททั้งหมดใน 8 อุตสาหกรรม มีอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เฉลี่ยระหว่างปี 2557-2559 เท่ากับ 10.15 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 15.49 เป็นของบริษัทในกลุ่ม อุตสาหกรรมทรัพยากร และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง รองลงมาเป็นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีค่าเฉลี่ย ROE เท่ากับ 14.57 ซึ่งแตกต่างจากค่าสูงสุดไม่มากนัก ถือได้ว่าทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรมมีผลการดำเนินงานทางการเงิน

ค่อนข้างสูง สำหรับค่าเฉลี่ยของ ROE ต่ำสุดเท่ากับ -0.72 ซึ่งมีค่าติดลบ แสดงว่าผลการดำเนินงานในช่วงเวลาดังกล่าวเกิดปัญหาผลประกอบการขาดทุน เป็นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม เช่น บริษัทริชเอเชียคอร์ปอเรชั่นจำกัด (มหาชน) และบริษัทชูไกจำกัด (มหาชน) ต่างมีค่า ROE ติดลบ คือ -83.30 และ -2.67 อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาเฉพาะบริษัทอื่นๆ ที่เหลืออีก 6 บริษัท จะพบว่า มีค่า ROE เป็นบวกที่ค่อนข้างสูง (จากตารางภาคผนวกที่ 30)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	ธุรกิจการเงิน	0.60	2.60	6.49
2	ทรัพยากร	0.61	9.48	15.49
3	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0.48	9.48	15.49
4	บริการ	0.45	8.90	11.66
5	เทคโนโลยี	0.56	7.46	9.61
6	สินค้าอุตสาหกรรม	0.41	6.85	-0.72
7	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.33	10.32	14.57
8	สินค้าอุปโภคและบริโภค	0.32	7.53	8.59
ค่าเฉลี่ย		0.47	7.83	10.15
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.15	2.43	5.52
ค่าสูงสุด		0.61	10.32	15.49
ค่าต่ำสุด		0.32	2.60	-0.72

ที่มา : (จากการคำนวณ)

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานการศึกษา คือ

H_0 : กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน (employment: EMP) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment : ENV) และด้านชุมชน (community : COM) รวมทั้งตัวแปรอิสระอื่นๆ ซึ่งเพิ่มเข้ามาในการวิเคราะห์เพื่อให้เป็นตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (ln SIZE) ว่ามีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือไม่ จะทำการพิจารณาที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนด (level of significance) คือ 0.05 โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ คือ ถ้าค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระตัวใด (ในที่นี้คือค่า P -value หรือค่า Sig.) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับระดับนัยสำคัญที่กำหนด แสดงว่าตัวแปรอิสระนั้นจะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนด หรือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั้นเอง หมายความว่า ตัวแปรอิสระนั้นจะมีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) แต่ถ้าค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระใดมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด หรือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) จะหมายความว่าตัวแปรอิสระนั้น ไม่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

ตารางที่ 4.4 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ROA)

Model Summary^b

R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
.657 ^a	.431	.379	5.06226

a. Predictors: (Constant), lnSIZE, EMP, LEV, COM, ENV

b. Dependent Variable: ROA

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA)

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1068.514	5	213.703	8.339	.000 ^a
	Residual	1409.458	55	25.627		
	Total	2477.971	60			

a. Predictors: (Constant), lnSIZE, EMP, LEV, COM, ENV

b. Dependent Variable: ROA

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Beta	Zero-order	Partial	Part	Tolerance
1 (Constant)	5.881	4.103		1.433	.157					
EMP	-.008	.211	-.005	-.038	.970	-.019	-.005	-.004	.649	1.540
ENV	-.247	.240	-.130	-1.032	.306	-.104	-.138	-.105	.652	1.534
COM	-1.796	1.046	-.213	-1.717	.092	-.130	-.226	-.175	.675	1.482
LEV	-20.898	3.370	-.713	-6.201	.000	-.538	-.641	-.631	.781	1.280
lnSIZE	1.983	.557	.454	3.563	.001	.014	.433	.362	.638	1.568

a. Dependent Variable: ROA

ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.4-4.6 พบว่าค่า R^2 ของ ตัวแปรอิสระได้แก่ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านการจ้างงาน(employment: EMP) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment : ENV) และด้านชุมชน (community : COM) รวมตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร

(ln Size) มีค่าเท่ากับ 0.431 แสดงว่าตัวแปรอิสระต่างๆ ดังกล่าว ทั้งหมดในแบบจำลองสามารถอธิบาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้คิดเป็นร้อยละ 43.60 ส่วนอีกร้อยละ 56.40 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ ส่งผลให้สมการมีค่า F – statistics เท่ากับ 8.50 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยพิจารณาจากค่า p-value (sig.) ที่มีค่า 0.000 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.05 ส่วนค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.880 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 1.5 - 2.5 แสดงว่าไม่เกิดปัญหา autocorrelation ทั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวแล้ว ภายใต้งื่อนไขที่ว่าจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน (multicollinearity) ของตัวแปรอิสระ โดยค่า variance inflation factor (VIF) ไม่มีค่าของตัวแปรใดมากกว่า 4 และค่า Tolerance ไม่มีค่าของตัวแปรใดน้อยกว่า 0.2 (กัลยา, 2554) โดยค่า VIF ของตัวแปรทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 1.28-1.57 และ ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.63-0.68 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงไม่เกิดปัญหา multicollinearity

เมื่อทดสอบความเชื่อถือได้ของตัวแปรอิสระในสมการ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่า t-statistics ของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ(ค่า B) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์ของ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงาน (employment: EMP) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment : ENV) และด้านชุมชน (community : COM) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (ln size) ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.017, -0.255, -1.753, -20.958 และ 2.004 ตามลำดับ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (lnSIZE) เท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการปรับระดับนัยสำคัญที่กำหนดเพิ่มขึ้นเป็น 0.10 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ค่าสัมประสิทธิ์ของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ดังนั้นจึงตัดตัวแปรอิสระที่เหลือ คือ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจ้างงาน และด้านสิ่งแวดล้อมออกไป ให้เหลือเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3 ตัว คือ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน และขนาดขององค์กร เพื่อนำไปประมวลผลอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.7-4.9

ค่า R^2 ของ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านชุมชน (community : COM) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (ln size) มีค่าเท่ากับ 0.418 แสดงว่าตัวแปรอิสระต่างๆ ดังกล่าว ทั้งหมดในแบบจำลองสามารถอธิบาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้คิดเป็นร้อยละ 41.80 ส่วนอีกร้อยละ 59.20 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ ส่งผลให้สมการมีค่า F – statistics เท่ากับ 5.03 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยพิจารณาจากค่า p-value (sig.) ที่มีค่า 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุก

ตัว โดยค่า variance inflation factor (VIF) ไม่มีค่าของตัวแปรใดมากกว่า 4 และค่า Tolerance ไม่มีค่าของตัวแปรใดน้อยกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรทุกตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันจึงไม่เกิดปัญหา multicollinearity

ตารางที่ 4.7 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ROA) ที่พัฒนาขึ้นใหม่

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.646 ^a	.418	.387	5.03209	1.880

a. Predictors: (Constant), lnSIZE, COM, LEV

b. Dependent Variable: ROA

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA) ที่พัฒนาขึ้นใหม่

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1034.621	3	344.874	13.620	.000 ^a
	Residual	1443.351	57	25.322		
	Total	2477.971	60			

a. Predictors: (Constant), lnSIZE, COM, LEV

b. Dependent Variable: ROA

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ROA) ที่พัฒนาขึ้นใหม่

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Beta	Zero-order	Partial	Part	Tolerance
1 (Constant)	6.670	3.964		1.683	.098					
COM	-2.169	.943	-.257	-2.300	.025	-.130	-.291	-.232	.821	1.218
LEV	-20.603	3.313	-.703	-6.219	.000	-.538	-.636	-.629	.799	1.252
lnSIZE	1.842	.540	.421	3.414	.001	.014	.412	.345	.671	1.491

a. Dependent Variable: ROA

เมื่อทดสอบความเชื่อถือได้ของตัวแปรอิสระในสมการ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่า t-statistics ของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ(ค่า B) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์ของ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านด้านชุมชน (community : COM) อัตราส่วนประสิทธิภาพใน

การจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (ln size) ซึ่งมีค่าเท่ากับ -2.169, -20.603 และ 1.842 ตามลำดับ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทั้งหมด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

โดยเมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ทั้งสามตัวแปร ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนมีเครื่องหมายเป็นลบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ หากมีการเพิ่มกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านชุมชน จะส่งผลทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมขององค์กร (ROA) ลดลง ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน และขนาดขององค์กรสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ สัมประสิทธิ์อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินมีค่าเป็นลบ หมายความว่า ถ้าองค์กรมีความสามารถในการจัดการหนี้สินลดลง (ค่า LEV สูงขึ้น หรือ มีการก่อหนี้เพิ่มสูงขึ้น) จะส่งผลทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมขององค์กร (ROA) ลดลง และสัมประสิทธิ์ขนาดขององค์กรมีค่าเป็นบวก แสดงว่ายิ่งองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น จะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มากขึ้น เนื่องจากการวิจัยนี้กำหนดขนาดขององค์กรจากยอดขายรวม ซึ่งการที่องค์กรมีขนาดใหญ่ก็อาจจะมาจากการที่องค์กร มีความสามารถเพิ่มยอดขายได้ รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายของกิจการเป็นอย่างดี ก็ย่อมส่งผลทำให้รายได้สุทธิขององค์กรสูงขึ้น ในที่สุดย่อมส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่สูงขึ้นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ทั้งหมดที่กล่าวมา จึงสามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มีเพียงด้านชุมชนเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จึงมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการจ้างงาน และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเกิดจากแนวคิดในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น จำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนสูงโดยส่งผลต่อค่าใช้จ่ายขององค์กรซึ่งจะต้องนำมาจากผลกำไรจากการดำเนินงานขององค์กร ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมลดลงในที่สุด นอกจากนี้ อาจจะมีสาเหตุผลหนึ่งก็คือ องค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ยังไม่เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างถูกต้องและยั่งยืน ทำให้การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการเน้นไปด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น เช่น ด้านชุมชน จะเห็นได้ว่าทุกบริษัทให้ความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายมากมาย ทำให้ระดับคะแนนเฉลี่ยในด้านนี้ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับด้านการจ้างงาน และด้านสิ่งแวดล้อม หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ยังไม่เห็นประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อ

สังคมที่จะส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร และด้วยระยะเวลาอันสั้นในการวัดผล ทำให้ประสิทธิภาพของความสัมพันธ์ขององค์กรยังไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งความสัมพันธ์ขององค์กรเป็นเรื่องของการลงทุนที่ต้องหวังผลในระยะยาว เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กรเพิ่มขึ้น และในที่สุดจะสามารถเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้ในอนาคต

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน กับราคาหุ้น

สมมติฐานการศึกษา คือ

H_0 : กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน

ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากราคาหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน

ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับ

ผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากราคาหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน (employment: EMP) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment : ENV) และด้านชุมชน (community : COM) รวมทั้งตัวแปรอิสระอื่นๆ ซึ่งเพิ่มเข้ามาในการวิเคราะห์เพื่อให้เป็นตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (ln SIZE) ว่ามีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือไม่ จะทำการพิจารณาที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนด (level of significance) คือ 0.05 โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ถ้าค่า นัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระตัวใด (ในที่นี้คือค่า P-value หรือค่า Sig.) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับระดับนัยสำคัญที่กำหนด แสดงว่าตัวแปรอิสระนั้นจะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนด หรือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั่นเอง หมายความว่า ตัวแปรอิสระนั้นจะมีความสัมพันธ์ต่อราคาหุ้น แต่ถ้าค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระใดมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด หรือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) จะหมายความว่าตัวแปรอิสระนั้น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อราคาหุ้น

ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.10-4.12 พบว่าค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.303 แสดงว่าตัวแปรอิสระต่างๆ ดังกล่าวสามารถอธิบาย ค่าลือกของราคาหุ้น (ln SP) คิดเป็นร้อยละ 30.30 โดยสมมติให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ ส่วนอีกร้อยละ 69.70 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ ผลจากปัจจัยที่กล่าวข้างต้น ส่งผลให้สมการมีค่า F – statistics เท่ากับ 3.92 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยพิจารณาจากค่า p-value (sig.) ที่มีค่า 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.01 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการมีความสัมพันธ์กับค่าลือกของราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.045 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 1.5 - 2.5 แสดงว่าไม่เกิดปัญหา autocorrelation เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว โดยค่า variance inflation factor (VIF) ไม่มีค่าของตัวแปรใดมากกว่า 4 และค่า tolerance ไม่มีค่าของตัวแปรใดน้อยกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรทุกตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันจึงไม่เกิดปัญหา multicollinearity

เมื่อทดสอบความเชื่อถือได้ของสมการซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่า t-statistics ของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ(ค่า B) ได้แก่ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านการจ้างงาน(employment: EMP) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment : ENV) และด้านชุมชน (community : COM) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (leverage ratio : LEV) และขนาดขององค์กร (ln SIZE) ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.028, 0.009, 0.315, 0.027, -1.438 และ 0.193 ตามลำดับ พบว่า มีเพียงตัวแปร อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เท่านั้นที่มีนัยทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร สอดคล้องกับที่คาดหมายไว้ กล่าวคือ สัมประสิทธิ์อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE) มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ถ้าองค์กรมีอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทที่จะเพิ่มขึ้น 0.027 หน่วย

ส่วนกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงสามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากราคาหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอาจเกิดจากการที่นักลงทุนยังไม่ตื่นตัว และไม่ได้ให้ความสนใจการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเท่าใดนัก เพราะเป็นเรื่องที่บริษัทจะต้องดำเนินการมากกว่า ในฐานะนักลงทุน แต่ให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเคลื่อนไหวของราคาหุ้นแทน เช่น ผลประกอบการของบริษัท ในรูปของกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนจากส่วนดำเนินงาน สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอื่นๆ

ตารางที่ 4.10 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ราคาหุ้น)

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.550 ^a	.303	.226	1.2458988	2.045

a. Predictors: (Constant), InSIZE, ROE, EMP, COM, ENV, LEV

b. Dependent Variable: InSP

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ราคาหุ้น)

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	36.439	6	6.073	3.912	.003 ^a
	Residual	83.822	54	1.552		
	Total	120.261	60			

a. Predictors: (Constant), InSIZE, ROE, EMP, COM, ENV, LEV

b. Dependent Variable: InSP

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ราคาหุ้น)

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error				Beta	Zero-order	Partial	Part	Tolerance
1 (Constant)	.575	1.018		.565	.574					
EMP	-.022	.052	-.060	-.421	.676	.061	-.057	-.048	.636	1.573
ENV	.001	.059	.002	.017	.987	.116	.002	.002	.651	1.535
COM	.330	.259	.177	1.271	.209	.215	.170	.144	.666	1.502
ROE	.028	.010	.357	2.647	.011	.470	.339	.301	.710	1.408
LEV	-1.434	.960	-.222	-1.494	.141	-.237	-.199	-.170	.583	1.715
In SIZE	.195	.151	.203	1.287	.203	.235	.173	.146	.521	1.918

a. Dependent Variable: InSP

อย่างไรก็ตามเพื่อให้ได้รูปแบบสมการที่คงไว้เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้น คือ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ได้นำไปประมวลผลอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 4.13-4.15 สามารถอธิบายผลได้ว่า จากค่า R^2 ของ ตัวแปรอิสระได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเท่ากับ 0.221 แสดงว่า

อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) สามารถอธิบายตัวแปรตาม คือราคาหุ้น ได้คิดเป็นร้อยละ 21.10 ส่วนอีกร้อยละ 78.90 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ ส่งผลให้สมการมีค่า F-statistics เท่ากับ 16.773 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยพิจารณาจากค่า p-value (sig.) ที่มีค่า 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.01 เมื่อทดสอบความเชื่อถือได้ของสมการซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่า t-statistics ของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (ค่า B) ของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.036 โดยเมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ถ้าองค์กรมีอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทที่จะเพิ่มขึ้น 0.036 หน่วย

ตารางที่ 4.13 Model Summary ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ราคาหุ้น) ที่พัฒนาขึ้นใหม่

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.470 ^a	.221	.208	1.2598141	2.069

a. Predictors: (Constant), ROE

b. Dependent Variable: InSP

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ราคาหุ้น) ที่พัฒนาขึ้นใหม่

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	26.621	1	26.621	16.773	.000 ^a
	Residual	93.641	59	1.587		
	Total	120.261	60			

a. Predictors: (Constant), ROE

b. Dependent Variable: InSP

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม(ราคาหุ้น) ที่พัฒนาขึ้นใหม่

Coefficients^a

Model	Unstandardized		Stand-	t	Sig.	Correlations			Collinearity	
	Coefficients		ardized			Zero-	Partial	Part	Statistics	
	B	Std. Error	Coefficients						order	Tolerance
1 (Constant)	2.204	.175		12.573	.000					
ROE	.036	.009	.470	4.095	.000	.470	.470	.470	1.000	1.000

a. Dependent Variable: InSP

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของโลก ล้วนมีความซับซ้อนและมีการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการที่จะดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ องค์กรธุรกิจทั้งหลายจึงต้องมีการปรับตัว เรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การสร้างธุรกิจให้เติบโตแบบยั่งยืน กระบวนการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจยุคใหม่ จึงเพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ทางธุรกิจอย่างจริงจัง นอกเหนือจากการมุ่งเน้นการเจริญเติบโตของยอดขายและผลกำไรธุรกิจเพียงอย่างเดียว องค์กรธุรกิจต่างๆ จึงได้นำแนวคิดและกิจกรรมที่เรียกว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (Corporate Social Responsibility: CSR) เข้ามาใช้อย่างจริงจังมากขึ้น ดังนั้นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจจึงถูกกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจขององค์กรต่างๆ ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทย กระแสความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย ได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยในปี 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญทางด้านนี้ จึงได้จัดมอบรางวัลให้แก่บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้น เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่มีความโดดเด่นในการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเห็นว่าการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการที่บริษัทดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กันนั้น มีผลดีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธุรกิจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายและสังคมโดยรวม

จากกระแสที่เกิดขึ้นจึงก่อให้เกิดประเด็นคำถามที่ว่า หากบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วจะส่งผลอย่างไรต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะผลการดำเนินงานด้านการเงิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรขององค์กรหรือไม่ จึงได้มีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร กับผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรอย่างจริงจังจากนักวิจัย ซึ่งผลการศึกษาก็ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ เพราะไม่สามารถหาข้อสรุปได้อย่างแน่ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาที่มีการจำแนกถึงมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมิติใดบ้างที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กร อย่างไรก็ตามเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีหลากหลายมิติ ได้แก่ มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ มิติ

ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีติการมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เป็นต้น ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาถึง อิทธิพลระหว่างความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งยังมีการวิจัยในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยมาก เนื่องด้วยการพัฒนาด้าน CSR ของธุรกิจในประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายในส่วนของภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้เหมาะสม เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานทางการเงิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อตรวจสอบอิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึงปีพ.ศ.2559 จำนวน 61 บริษัท โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการใช้ความน่าจะเป็น ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (stratified random sampling) ข้อมูลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งได้จากการศึกษากิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีปรากฏในรายงานประจำปี (annual report) ซึ่งได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงินได้มาจากผลการดำเนินงานในงบการเงิน ที่มีการนำส่งเปิดเผยจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ข้อมูลทั้งหมดจะเก็บรวบรวมระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยสถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน กับตัวแปรตามคือผลการดำเนินงานด้านการเงินของกิจการ ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า มีบริษัทที่จดทะเบียนซึ่งอยู่ในดัชนี SET ถึงสิ้นปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 594 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 81.04 ของบริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมด การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างตามกระบวนการสุ่มตัวอย่าง

จำนวนทั้งสิ้น 61 บริษัท โดยกระจายไปตามสัดส่วนให้ครอบคลุมกลุ่มอุตสาหกรรมตามการ
 จำแนกของตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ผลการศึกษาการดำเนินกิจกรรมความ
 รับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อ
 สังคมจำแนกตามมิติหรือองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ระหว่างปี 2557-2559 ได้แก่ ด้านการจ้าง
 งาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน พบว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน ค่า
 คะแนนเฉลี่ยมีสัดส่วนต่อคะแนนเต็มสูงที่สุดด้วยค่าเฉลี่ย 2.60 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน หรือ คิด
 เป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือด้านการจ้างงาน ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 7.90 จาก คะแนนเต็ม 15
 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.67 และด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าต่ำที่สุด ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.90 จาก
 คะแนนเต็ม 12 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.83 จะเห็นได้ว่าบริษัทที่เป็นตัวอย่างทั้งหมดให้
 ความสำคัญเป็นอย่างมาก กับการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมในด้านการช่วยเหลือสังคมและชุมชน
 ต่างๆ สังเกตได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยต่อคะแนนเต็มในด้านนี้ค่อนข้างสูง ถึงร้อยละ 86.67 ในขณะที่
 การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อม กลับพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
 กล่าวคือค่าคะแนนเฉลี่ยต่อคะแนนเต็มในด้านนี้เพียงร้อยละ 40.83 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาผล
 การดำเนินงานกิจกรรมเพื่อสังคมในภาพรวมทุกด้านแล้ว จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ค่าเฉลี่ย
 เท่ากับ 15.40 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.34 โดยมีกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีได้คะแนนรวม
 สูงที่สุด เท่ากับ 19.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 65.53 รองลงมาคือกลุ่มอุตสาหกรรมอุปโภคและบริโภค
 มีค่าคะแนน เท่ากับ 18.00 หรือคิดเป็นร้อยละ 60.00

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. ผลการศึกษานิติพลของความแตกต่างในมิติของ
 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน
 ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยทั้ง 2 ข้อ
 ได้ผลสรุปดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในมิติ
 ด้านชุมชน อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน และขนาดขององค์กรเท่านั้นที่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ปัจจัยทั้งสามตัวนี้จึงมีความสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลต่อผล
 การดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียน
 ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่เมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยทั้ง
 สามตัว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในมิติด้าน
 ชุมชน มีเครื่องหมายเป็นลบ หรือมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนจาก
 สินทรัพย์รวม ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของขนาดขององค์กรมีค่า
 เป็นบวก และค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินมีค่าเป็นลบ
 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับตัวแปรกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้าน
 การจ้างงาน และด้านสิ่งแวดล้อม ผลการทดสอบ พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือกล่าวได้ว่าปัจจัยทั้งสองไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม

ผลการทดสอบสมมติฐาน 2 พบว่า กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จึงไม่มีความสัมพันธ์ หรือไม่มีอิทธิพล ต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีเพียงปัจจัยอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เท่านั้นที่มีนัยทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก เมื่อพิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร กับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากราคาหุ้นของบริษัท จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มีเพียงมิติด้านชุมชนเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) แต่มีอิทธิพลในเชิงลบ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Inoue, Y. and Lee, S. (2011) ที่ทำการศึกษาอิทธิพลของความแตกต่างในมิติของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งพบว่าในอุตสาหกรรมการบิน มิติความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนส่งผลทางลบต่อ ROA นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ Aupperle, et al. (1985) ที่กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมถือว่าเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งขององค์กร จะส่งผลให้องค์กรอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่น้อยกว่า และผลการศึกษาของ Brammer, S., Brooks, C. and Pavelin, S. (2006) ที่สรุปไว้ว่า บริษัทที่มีคะแนนผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนที่ต่ำกว่า ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก แนวคิดในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น จำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนสูง โดยส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายขององค์กรซึ่งจะต้องนำมาจากผลกำไรจากการดำเนินงานขององค์กร ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมลดลงในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Afiff and Anantadajaya (2013) ที่ได้ข้อสรุปว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรส่งผลกระทบต่อระดับผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการในประเทศอินโดนีเซีย โดยเฉพาะในด้านการจ้างงานและด้านชุมชนซึ่งส่งผลในเชิงลบ เพราะมีการใช้จ่ายโดยใช้เงินจากกำไรของกิจการไปเพื่อสร้างสรรค์และดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชน

นอกจากนี้ อาจจะมีอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ องค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ยังไม่เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่าง

ถูกต้องและยั่งยืน ทำให้การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ยังไม่เห็นประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคม ที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร และด้วยระยะเวลาอันสั้นในการวัดผลทำให้ประสิทธิภาพของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ยังไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็นเรื่องของการลงทุนที่ต้องหวังผลในระยะยาว เนื่องจากจะส่งผลต่อระดับชื่อเสียงขององค์กรเพิ่มขึ้น และในที่สุดจะสามารถเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผลงานวิจัยของ Waddock and Graves (1997) ที่พบว่าบริษัทที่มีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานทางสังคมนั้นจะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่จะส่งผลในระยะยาวมากกว่าที่จะส่งผลในแค่ช่วงเวลาสั้นๆ เพราะจากการที่บริษัทมีการจัดการที่ดี มีการดำเนินงานเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดีขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้พบว่า บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านชุมชนมากที่สุด ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่ออัตราผลกำไรสุทธิของบริษัทอย่างแน่นอน จึงส่งผลทางลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท

สำหรับผลการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรควบคุม คือ ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมา เช่น ผลการศึกษาของ Inoue, Y. and Lee, S. (2011) และ Saleh, M. et. al. (2013). เป็นต้น ซึ่งได้ผลคือ อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการดำเนินงานด้านการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งก็เป็นไปตามความคาดหมายเนื่องจากเป็นอัตราส่วนนี้แสดงถึงอัตราส่วนระหว่างหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ดังนั้นเมื่ออัตราส่วนนี้มีค่าลดลงย่อมส่งผลทำให้อัตราส่วนผลกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น นั่นคือกิจการมีประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินได้ดี อันเนื่องมาจากการมียอดขายที่เพิ่มขึ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายของกิจการ ทำให้เหลือเป็นกำไรจนสามารถนำมาบริหารจัดการกับภาระหนี้สินของกิจการอย่างเพียงพอ อันเนื่องมาจากได้รับผลกำไรจากการประกอบการมากขึ้นจนสามารถนำมาชำระหนี้สินได้ ส่วนขนาดขององค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่ายิ่งองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้นจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มากขึ้น เนื่องจากการวิจัยนี้กำหนดขนาดขององค์กรจากยอดขายรวม ซึ่งการที่องค์กรมีขนาดใหญ่ก็อาจจะมาจากการที่องค์กรมีความสามารถเพิ่มยอดขายได้ รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายของกิจการเป็นอย่างดี ก็ย่อมส่งผลทำให้รายได้สุทธิขององค์กรสูงขึ้น ในที่สุดย่อมส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่สูงขึ้นด้วย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ได้แก่ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงิน

วัดจากราคาหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Fiori, G. Donato, F. & Izzo, M.F. (2007) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับราคาหุ้นในตลาดทุกด้านเช่นกัน ซึ่งอาจเกิดจากการที่นักลงทุนยังไม่ตื่นตัว และไม่ได้ให้ความสนใจการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเท่าใดนัก เพราะเป็นเรื่องที่บริษัทจะต้องดำเนินการมากกว่าที่จะเป็นของนักลงทุน แต่นักลงทุนจะให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเคลื่อนไหวของราคาหุ้นแทน เช่น ผลประกอบการของบริษัทในรูปของกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนจากส่วนดำเนินงานที่วัดด้วยค่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลกำไรที่เกิดจากผลประกอบการในระยะสั้นที่นักลงทุนให้ความสำคัญ นอกจากนี้ยังต้องขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Afiff, S. and Anantadjaya, S.PD. (2013) ซึ่งได้พบว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินซึ่งวัดจากราคาหุ้นของบริษัทกลุ่ม LQ45 ในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซีย นอกจากนี้การที่ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควบคุมทั้งสองตัวแปร คือ ขนาดขององค์กร และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินกับราคาหุ้นของบริษัท อาจจะเป็นผลมาจากข้อมูลที่ใช้ในการวัดผลนั้น ไม่เพียงพอ หรืออาจมีตัวแปรอื่นที่ส่งผลกระทบต่อผลที่ดีกว่าแต่ไม่ได้นำมาพิจารณาในการศึกษาก็เป็นได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า มีเพียงการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในมิติด้านชุมชนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อ หรือมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินเมื่อวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในมิติด้านการจ้างงาน และด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีอิทธิพลใดๆ ต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทำให้อาจมีประเด็นคำถามตามมาว่า แล้วจะมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมไปทำไม ในเมื่อไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบริษัท ดังนั้นก่อนที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปสู่แนวทางการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อไป หรือไม่ว่าอย่างนั้น จะต้องมีความระมัดระวังพิจารณาประเด็นปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆ เกี่ยวกับข้อจำกัดในการวิจัยในครั้งนี้หลายประการ เช่น ระยะเวลาในการศึกษาสั้นเกินไป ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย ตัวแปรที่เลือกมาศึกษาไม่มีความเหมาะสม และวิธีการวัดผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากวิธีการวัดผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ประกอบกับการรายงานผลการดำเนินงานผ่านทางรายงานประจำปีของบริษัทที่เป็นสมาชิก อาจจะไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงส่งผลกระทบต่อผลการ

วิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นต้น ทำให้ผลวิจัยออกมายังไม่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้อง เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมแก่องค์กรได้ จำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขข้อจำกัดในการวิจัยให้ได้มากที่สุดในการศึกษาครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในระยะยาวควรให้ความสำคัญและเพิ่มกิจกรรมในการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่เน้นไปในมิติด้านชุมชน ในขณะที่ด้านสิ่งแวดล้อมมีสัดส่วนน้อยที่สุด ดังนั้นจึงเสนอแนะให้บริษัททั้งหลายควรให้ความสำคัญในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นในด้านพนักงาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน หรือด้านอื่นๆ เนื่องจากผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมดังกล่าว จะเห็นผลในเชิงบวก หากใช้ระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น ดังผลงานวิจัยของ Porter and Van der line (1995) ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรจะส่งผลให้ระดับชื่อเสียงขององค์กรเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้และโอกาสในการสร้างกำไร ทั้งนี้กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่บริษัทควรให้ความสำคัญมากขึ้นคือ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านผู้บริโภคระยะจะส่งผลต่อชื่อเสียงขององค์กรในระดับที่กว้าง จะสามารถสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้ในสายตาของบุคคลทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นลูกค้าที่เป็นผู้บริโภค หรือแม้แต่พนักงานที่เป็นผู้เฝ้ามองผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อตัดสินใจลงทุนซื้อหุ้น การที่ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในมิติด้านชุมชนส่งผลทางลบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ทั้งนี้ เป็นผลจากการใช้จ่ายเงินลงทุนดำเนินงานเพื่อชุมชนที่มากขึ้น ซึ่งตัดมาจากรายได้หรือกำไรของบริษัท จึงอาจทำให้ผลกำไรของบริษัทลดลงไป ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลเชิงบวกในระยะยาว บริษัททั้งหลายควรมีการดำเนินกิจกรรมการสื่อสารเชิงรุกไปยังสาธารณชนให้เกิดการรับทราบในวงกว้าง ถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อชุมชนนั้นด้วย

3. ดังที่ได้ทราบมาแล้วว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกำลังอยู่ในกระแสความนิยมในปัจจุบัน จนกลายเป็น “แนวคิดและวิธีการบริหารจัดการธุรกิจ” เพื่อพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน ดังนั้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม จดแจ้งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักอย่างเข้มข้นต่อไป ในการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ให้มีการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้ครอบคลุมทุกด้านตามกรอบแนวคิดที่ยึดถือกันเป็นสากล โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธุรกิจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายและสังคมโดยรวม ทั้งนี้เพื่อให้บริษัทที่เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ทั้งหลายได้เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่าง

ถูกต้องชัดเจนและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ทำให้การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมได้ครบถ้วน สมบูรณ์ในทุกมิติ อีกทั้งเห็นประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคม ที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินได้อย่างชัดเจน ด้วยการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ที่ทันสมัยเกี่ยวกับหลักการและแนวทางการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติด้านความยั่งยืน เครื่องมือการรายงานผลการดำเนินงาน การติดตามและจัดทำ กระบวนการวัดผลด้านความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติ และเปิดเผยข้อมูลอย่างแท้จริง

5.4 แนวทางการศึกษาในครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนทางการเงินเมื่อใช้ตัววัดอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม(ROA) และราคาหุ้นของบริษัท ซึ่งสามารถที่จะแก้ไขปัญหานี้ได้ในการศึกษาในครั้งต่อไป ได้ดังนี้

1. ปรับปรุงตัวแปรในแบบจำลองให้มีความเหมาะสม โดยตัวแปรตามคือผลการดำเนินงานด้านการเงิน อาจเปลี่ยนเป็นตัววัดด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE) อัตราผลตอบแทนเงินสดต่อยอดขายรวม หรือ อัตราผลกำไรสุทธิ เป็นต้น ส่วนตัวแปรอิสระ นอกจากจะมีการวัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจำแนกเป็น 3 มิติ คือ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน อาจขยายองค์ประกอบในด้านอื่นๆ ด้วย โดยให้ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งปรากฏในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และเปลี่ยนตัวแปรควบคุมเข้าไปในแบบจำลองในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้อีก เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ ตัวแปรด้านความเข้มข้นของทุน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้แบบจำลองมีความสมบูรณ์ และใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากขึ้น อันนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องได้

2. ขยายช่วงเวลาในการรวบรวมข้อมูลให้ยาวนานขึ้นจากเดิมที่ในการศึกษาค้างนี้ใช้ช่วงเวลาเพียง 3 ปี อาจเพิ่มเป็น 5 ปีหรือมากกว่า

3. เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาครั้งนี้เลือกบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพียง 61 บริษัทเท่านั้น จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในดัชนี SET จำนวนทั้งสิ้น 594 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 10 เท่านั้น จึงไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่ข้อสรุปที่ดีและเหมาะสมได้ หากมีจำนวนตัวอย่างที่มากขึ้น ก็สามารที่จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบของมิติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยจำแนกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรมได้ด้วย ซึ่งจะเป็ประโยชน์มากกว่าการวิเคราะห์ผลกระทบในภาพรวมดังที่ได้ดำเนินการแล้วในครั้งนี้

4. ปรับปรุงเครื่องมือและวิธีการในการวัดผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร การวัดผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสามารถใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจด้วยแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- ธานี หิรัญรัมย์ และคณะ. 2547. การบัญชีการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท จูนพับลิชชิ่ง จำกัด
- นภาพร นิลภรณ์กุล และคณะ. 2548. การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัท ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด
- ลัดดา ห้าหาบ. 2553. ภาพลักษณ์ด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ สาขาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- บุรณภพ สมเศรษฐ์. 2554. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและขนาดขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงิน. สารนิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. 2553. ทักษะคิดและการรับรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของชุมชนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 48 สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ
- พรรณภา ชูนิมิตรกุล. 2548. การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. ปทุมธานี : บริษัท แอดวานซ์คินโทรล จำกัด
- ภาพร เอกอรรถพร. 2547. สรุปผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สถาบันไทยพัฒนา. 2550. “ซีเอสอาร์คืออะไร.” [Online]. Available : <http://thaicsr.blogspot.com/2005/09/blog-post112746387637126873.html>
- สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน. 2556. ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร. สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์. 2550. การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัท อินโฟไมนิ่ง จำกัด

Anderson, J. and A. Frankle. 1980. "Voluntary Social Report: An Iso-Beta Portfolio Analysis", *Accounting Review* 55, 468-479.

Afiff, S. and Anantadjaya, S.PD. 2013. "CSR & Performance: Any Evidence from Indonesian LQ45", *Rev. Integr.Bus. Econ. Res.*Vol 2 (1)

Ahmed, S. U., Islam, M. Z. and Hasan, I. 2012. "Corporate social responsibility and financial performance linkage: Evidence from the banking sector of Bangladesh", *Journal of Organizational Management*, 1, 14-22.

Aupperle, K.,E. 1984. "An Empirical Experiment of Corporate Social Orientation." In L. Preston (ed). *Research in Corporate Social Performance and Policy* (JA) Press Greenwich, CT, 27-54.

Bird, R., et. al. 2007. "What Corporate Responsibility Activities are Value by the Market?", *Journal of Business Ethics*, 76, 2, 189-206.

Brammer, S., Brooks, C. and Pavelin, S. 2006. "Corporate social performance and stock returns: UK evidence from disaggregate measures", *Financial Management*, 35 (3), 97-116.

Brammer, S., & Millington, A. 2008. "Does it pay to be different? An analysis of the relationship between corporate social and financial performance", *Strategic Management Journal*, 29(12), 1325-1343.

Bowman, E. 1978. "Strategy, Annual Reports, and Alchemy", *California Management Review* 20, 64-71.

Carroll, A. B. 1991. "Corporate social performance measurement: A commentary on methods for evaluating an elusive construct", *Research in corporate social performance and*

policy, 12(42), 385-401.

- Chen, H. and Wang, X. 2011. “Corporate social responsibility and corporate financial performance in China: An empirical research from Chinese firms”, *Emerald*, 11, 361-370.
- Cheruiyot, F. K. 2010. “The relationship between corporate social responsibility and financial performance of companies listed at the Nairobi Stocks Exchange”. MBA Thesis, University of Nairobi.
- Clarkson, M.B.E. 1995. “A Stakeholder framework for analysis and evaluating corporate social performance”. *A Cademy of Management Review*, 20(1), 92-117.
- Cochran, W.G. 1977. *Sampling Techniques Third Edition*. John Wiley & Sons, Canada.
- Deegan, C. 2002 . “Introduction: the legitimizing effect of social and environmental disclosures a theoretical foundation”. *Accounting, Auditing Accountability Journal*, Vol. 15, No. 3, 282-311.
- Fauzi, H., Mahoney, L.S. and Rahman, A.A. 2007. “The link between corporate social performance and financial performance: Evidence from Indonesian companies”, *Issues in Social and Environmental Accounting*, 1, 149-159.
- Fauzi, H. 2009. “Corporate Social and Financial performance: Empirical evidence from American Companies”, *GMJ*, 3, Issue Jan – June.
- Fiori, G., F. Donato and Izzo, M. F. 2007. “Corporate Social Responsibility and Firms Performance. An Analysis on Italian Listed Companies”, working papers, LUISS Guido Carli University, Rome: Italy.

- Griffin, J.J., & Mahon, J.F. 1997. "The corporate social performance and corporate financial performance debate", *Business and Society*, 36, 5-32
- Gillbert Tan and Raj Komaran. 2006. "Perception of Corporate Social Responsibility: An empirical study in Singapore". Paper Submitted for The Thirteenth Annual International Conference on Advance in Management, 26 June 2006.
- Inoue, Y. and Lee, S. 2011. "Effects of different dimensions of corporate social responsibility on corporate financial performance in tourism-related industries". *Tourism Management*, 32, 790-804.
- Liu, H. and M. Fong. 2010. "The Corporate Social Responsibility Orientation of Chinese Small and Medium Enterprises", *Journal of Business Systems, Governance and Ethics*, 5,(3), 33-50
- Lafferty, B., Barbara, A., & Ronald, E. G. 1999. "Corporate credibility's role in the consumers' attitudes and purchase intentions when a high versus a low credibility endorser is used in the ad", *Journal of Business Research*, 44(2), 109-116
- Margolis, J. D. & Walsh, J. P. 2001. "People and profits? The search for a link between a company's social and financial performance", Mahwah, N J: Lawrence Erlbaum Associates.
- Mwangi, C.I. and Jerotich, O.J. 2013. "The Relationship between Corporate Social Responsibility Practices and Financial Performance of Firms in the Manufacturing, Construction and Allied Sector of the Nairobi Securities Exchange", *International Journal of Business, Humanities and Technology*, 3 (2), February .
- Pirsch, J., Gupta, S., & Grau, S. L. 2007. "A framework for understanding corporate social responsibility programs as a continuum: An exploratory study", *Journal of Business Ethics*, 70, 125-140

- Porter, M. and Van der Linde, C. 1995. "Toward a new conception of the environment competitiveness relationship", *Journal of Economic Perspectives*.
- Preston, L. and D.P.O' Bannon. 1997. "The Corporate Social – Financial Performance Relationship: A Typology and Analysis", *Business & Society*, 36(4), 419-429
- Rahim, R. et al . 2011. "The Importance of Corporate Social Responsibility on Consumer Behaviour in Malaysia", *Asian Academy of Management Journal*, 16(1), 119-139
- Saleh, M. et. al. 2013. "An Empirical Examination of the Relationship between Corporate Social Responsibility Disclosure and Financial Performance in an Emerging Market",
- Solomon, R. and K. Hansen. 1985. "It's Good Business", Atheneum, Newyork.
- Uadiale,O.M. and Fagbemi,T.O. 2012. "Corporate Social Responsibility and Financial Performance in Developing Economies: The Nigerian Experience", *Journal of Economics and Sustainable Development (Online)*, 3 (4).
- Waddock, S.A. & Graves, S.B. 1997. "The corporate social performance: financial performance link", *Strategic Management Journal*, 18 (4), 303-19.
- Wood, D. 1991. "Social issue in Management: Theory and Research in Corporate Social Performance", *Journal of Management*, 17, 383-406.
- Wuncharoen, C. 2013. "The Relationship between Corporate Social Responsibility and Firm Performance from the Hotel Industry of Kho Samui Island, Thailand". *Proceedings of 3rd Global Accounting, Finance and Economics Conference 5 - 7 May, 2013, Rydges Melbourne, Australia.*

ภาคผนวก

รายชื่อบริษัทและข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางภาคผนวกที่ 1 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจ ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจ
การเงินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	AEC	บริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและ หลักทรัพย์
2	BAY	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
3	CHARAN	บริษัท จรรย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ประกันภัยและ ประกันชีวิต
4	MTI	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ประกันภัยและ ประกันชีวิต
5	TIP	บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ประกันภัยและ ประกันชีวิต
6	ZMICO	บริษัทหลักทรัพย์ ซิมิโก้ จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและ หลักทรัพย์

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 2 รายชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจ ในกลุ่มอุตสาหกรรม
ทรัพยากร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	EA	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	พลังงานและสาธารณูปโภค
2	ESSO	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	พลังงานและสาธารณูปโภค
3	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	พลังงานและสาธารณูปโภค
4	SUSCO	บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน)	พลังงานและสาธารณูปโภค
5	TTW	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	พลังงานและสาธารณูปโภค

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 3 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจ ในกลุ่มอุตสาหกรรม
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	GOLD	บริษัท แผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
2	LALIN	บริษัท ลลิล พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
3	NWR	บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)	บริการรับเหมาก่อสร้าง
4	PF	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
5	PLAT	บริษัท เดอะ แพลทินัม กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
6	PLE	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	บริการรับเหมาก่อสร้าง
7	PYLON	บริษัท ไพลอน จำกัด (มหาชน)	บริการรับเหมาก่อสร้าง
8	SCP	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้าง
9	SF	บริษัท สยามฟิวเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
10	SPALI	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
11	STPI	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด (มหาชน)	บริการรับเหมาก่อสร้าง
12	TGCI	บริษัท ไทย-เยอรมัน เซรามิค อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้าง
13	TICON	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเน็คชั่น จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
14	TPIPL	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้าง
15	UMI	บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้าง
16	WIJK	บริษัทวิค แอนด์ สุกัลันด์ จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้าง

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 4 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจ ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	AHC	บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน)	การแพทย์
2	ASIMAR	บริษัท เอเชีย นามารีน เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	ขนส่งและโลจิสติกส์
3	BTS	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	ขนส่งและโลจิสติกส์
4	DTC	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)	การท่องเที่ยวและ สันทนาการ
5	LOXLEY	บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)	พาณิชย์
6	RAM	บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)	การแพทย์
7	ROBINS	บริษัท โรบินสัน จำกัด (มหาชน)	พาณิชย์
8	SINGER	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	พาณิชย์
9	SPC	บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)	พาณิชย์
10	WORK	บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)	สื่อและสิ่งพิมพ์

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 5 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	AIT	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2	MSC	บริษัท เมโทรซิสเต็มส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3	SVI	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)	ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
4	TRUE	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 6 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจ ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	CRANE	บริษัท ชูโก จำกัด (มหาชน)	วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
2	CSC	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน)	บรรจุภัณฑ์
3	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
4	RICH	บริษัท ริช เอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เหล็ก
5	SITHAI	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	บรรจุภัณฑ์
6	STANLY	บริษัท ไทยสแตนเลย์การไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ยานยนต์
7	TPA	บริษัท ไทยโพลีเอคริลิก จำกัด (มหาชน)	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
8	TSC	บริษัท ไทยสตีลเคเบิล จำกัด (มหาชน)	ยานยนต์
9	WG	บริษัท ไร่ท์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 7 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	MALEE	บริษัท มาลีกรุป จำกัด (มหาชน)	อาหารและเครื่องดื่ม
2	PM	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	อาหารและเครื่องดื่ม
3	SSC	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	อาหารและเครื่องดื่ม
4	TF	บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	อาหารและเครื่องดื่ม
5	TIPCO	บริษัท ทิปกู้ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	อาหารและเครื่องดื่ม
6	TLUXE	บริษัท ไทยลักซ์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเกษตร
7	TWPC	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเกษตร

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 8 ชื่อหลักทรัพย์ ชื่อบริษัท และหมวดธุรกิจ ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้า
อุปโภคและบริโภคที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	หมวดธุรกิจ
1	NC	บริษัท นิวซีดี (กรุงเทพฯ) จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
2	SABINA	บริษัท ซาบีน่า จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น
3	TSR	บริษัท เทียร์สูร์ตัน จำกัด (มหาชน)	ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
4	WACOAL	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	แฟชั่น

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมการเงิน จำแนกตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)	5.00	2.00	1.00
2	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	7.33	6.00	3.00
3	บริษัท จักรูประกันภัย จำกัด (มหาชน)	4.00	2.00	1.33
4	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	4.33	1.67	3.00
5	บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	2.00	3.67	3.00
6	บริษัทหลักทรัพย์ ซิมิโก้ จำกัด (มหาชน)	5.00	0	3.00
ค่าเฉลี่ย		4.61	2.61	2.39

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมทรัพยากร จำแนกตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	6.67	7.00	3.00
2	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	6.00	2.00	3.00
3	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	6.33	2.00	3.00
4	บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน)	2.67	5.00	3.00
5	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	11.00	9.00	3.00
ค่าเฉลี่ย		6.53	5.00	3.00

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำแนกตามองค์ประกอบที่
สำคัญ 3 ด้านระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท แผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	10.00	6.33	2.00
2	บริษัท ลลิต พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	6.00	4.00	1.00
3	บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)	12.67	6.00	3.00
4	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน)	10.33	4.67	3.00
5	บริษัท เดอะ แพลทินัม กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	4.00	1.33	3.00
6	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	6.00	1.00	1.00
7	บริษัท ไพลอน จำกัด (มหาชน)	5.33	1.00	1.00
8	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	5.33	1.33	1.33
9	บริษัท สยามฟิวเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	3.00	2.00	1.33
10	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)	3.33	2.00	0.67
11	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด (มหาชน)	12.00	0.67	3.00
12	บริษัท ไทย-เยอรมัน เซรามิค อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	11.67	5.67	3.00
13	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเน็คชั่น จำกัด (มหาชน)	1.67	2.67	2.00
14	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	9.00	11.67	3.00
15	บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	10.00	7.00	2.00
16	บริษัทวิค แอนด์ ซุคสันด์ จำกัด (มหาชน)	5.00	7.33	2.33
ค่าเฉลี่ย		7.21	4.04	2.04

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมบริการ จำแนกตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน)	6.33	2.00	2.67
2	บริษัท เอเชีย นามารีน เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	7.33	6.00	3.00
3	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	14.67	12.00	3.00
4	บริษัท คูสิดธานี จำกัด (มหาชน)	11.00	8.33	3.00
5	บริษัท ลีอชเคย์ จำกัด (มหาชน)	5.67	2.67	2.67
7	บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)	4.33	4.67	3.00
8	บริษัท โรบินสัน จำกัด (มหาชน)	8.67	2.00	3.00
9	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	11.67	2.00	3.00
10	บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)	7.00	2.67	3.00
11	บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)	10.00	4.85	2.85
	ค่าเฉลี่ย	8.67	4.72	2.92

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำแนกตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่ง แวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	6.00	2.33	2.33
2	บริษัท เมโทรซิสเต็มส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	12.33	3.33	3.00
3	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)	12.00	9.33	3.00
4	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	11.00	11.00	3.00
ค่าเฉลี่ย		10.33	6.50	2.83

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำแนกตามองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่ง แวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท ชูไก จำกัด (มหาชน)	3.00	0	1.00
2	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน)	10.00	11.00	2.67
3	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	13.67	6.67	2.67
4	บริษัท ริช เอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	6.67	2.67	3.00
5	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	7.00	12.00	3.00
6	บริษัท ไทยสแตนเลย์การไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	15.00	8.00	3.00
7	บริษัท ไทยโพลีอะคริลิก จำกัด (มหาชน)	3.00	4.00	3.00
8	บริษัท ไทยสตีลเคมิต จำกัด (มหาชน)	4.00	1.00	1.00
9	บริษัท ไวท์กรุป จำกัด (มหาชน)	15.00	8.00	3.00
ค่าเฉลี่ย		8.59	5.93	2.48

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำแนกตามองค์ประกอบ
ที่สำคัญ 3 ด้าน ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่ง แวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท มาลีกรู๊ป จำกัด (มหาชน)	5.00	7.00	2.00
2	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	4.00	2.00	1.00
3	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	7.00	11.00	3.00
4	บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	8.00	2.00	3.00
5	บริษัท ทิปปโก้ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	0	2.00	3.00
6	บริษัท ไทยลักซ์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	13.00	8.00	3.00
7	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	8.00	8.67	3.00
ค่าเฉลี่ย		6.43	5.81	2.57

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค จำแนกตามองค์ประกอบ
ที่สำคัญ 3 ด้านระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ด้านการ จ้างงาน	ด้านสิ่ง แวดล้อม	ด้าน ชุมชน
1	บริษัท นิวิซตี้ (กรุงเทพฯ) จำกัด (มหาชน)	5.00	2.00	1.67
2	บริษัท ซาบีน่า จำกัด (มหาชน)	11.00	6.00	3.00
3	บริษัท สยามสตีลอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	9.00	5.00	2.00
4	บริษัท เรียร์สุรัตน์ จำกัด (มหาชน)	14.00	2.00	3.00
5	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	15.00	8.00	3.00
ค่าเฉลี่ย		10.80	4.60	2.60

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ตารางภาคผนวกที่ 17 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมการเงินที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)	763.28	2,765.56	1,622.97	0.81
2	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	104,818	1,600,991	1,423,929	38.17
3	บริษัท จริฎุประกันภัย จำกัด (มหาชน)	216.34	804.06	217.76	42.17
4	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	11,346	18,730	14,175	145.17
5	บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	6,402.52	60,787.10	54,866.87	41.5
6	บริษัทหลักทรัพย์ ซีมิโก้ จำกัด (มหาชน)	303.85	3,159.77	686.81	1.41
	เฉลี่ย	781.045	2,836.825	1,617.10	44.87

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 18 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมทรัพยากร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	80,285.52	46,144.36	35,397.73	18.94
2	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	125,692.85	40,683.06	27,976.24	7.9
3	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	47,999.61	8,584.44	4,735.44	16.51
4	บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน)	14,912.93	11,753.13	5,805.17	5.91
5	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	4,238.51	17,954.26	9,885.96	16.6
	เฉลี่ย	54,625.88	25,023.85	16,760.11	13.17

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 19 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สิน รวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท แผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	8,079.14	24,63.16	14,372.13	6.65
2	บริษัท ลลิต พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	2,400.12	8,184.80	3,463.40	4.13
3	บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)	7,988.04	11,756.21	7,988.87	1.40

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 19 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สิน รวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
4	บริษัท ฟร็อบเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน)	614.97	1,885.27	1,596.51	1.06
5	บริษัท เดอะ แพลทินัม กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	1,715.68	9,852.18	1,452.39	6.8
6	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	6,974.08	8,521.65	7,418.13	1.07
7	บริษัท ไพลอน จำกัด(มหาชน)	1,231.24	1,148.23	286.29	10.77
8	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	1,730.12	1,925.83	361.09	8.98
9	บริษัท สยามฟิวเจอร์ ดีเวลอป เมนต์ จำกัด (มหาชน)	2,277.05	13,934.18	5,372.82	6.22
10	บริษัทศุภาลักษณ์จำกัด (มหาชน)	11,878.98	13,109.54	3,384.68	13.23
11	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด (มหาชน)	21,255.28	45,665.87	24,986.02	22.43
12	บริษัท ไทย-เยอรมัน เซรามิก อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	2,733.54	3,764.11	424.71	2.63
13	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอน เน็คชั่น จำกัด (มหาชน)	4,664.40	34,531.87	23,007.61	15.53
14	บริษัททีพีไอโพลีนจำกัด (มหาชน)	30,818.35	107,545.31	51,422.47	2.09
15	บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	3,400.63	4,039.07	2,227.07	4.17
16	บริษัทวิค แอนด์ ซुकแลนด์ จำกัด (มหาชน)	3,333.16	7,365.03	4,887.85	11.12
	เฉลี่ย	6,943.42	18,580.77	9,540.75	7.39

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 20 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมบริการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน)	1,253.04	1,283.57	235.74	24.35
2	บริษัท เอเชียน มารีน เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	8,433.58	25,996.06	5,782.56	5.28
3	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	36,907.99	79,468.75	35,626.15	38.05
4	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)	62,046.86	80,033.07	59,773.04	24.09
5	บริษัท ลีอิกซ์ จำกัด (มหาชน)	13,023.99	12,187.29	6,331.50	6.18
6	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)	8,258.00	9,388.41	4,624.99	1,335.80
7	บริษัท โรงพยาบาล รามคำแหง จำกัด (มหาชน)	20,214.49	21,231.03	8,699.59	1,196.17
8	บริษัท โรบินสัน จำกัด (มหาชน)	12,534.00	11,232.65	4,781.70	28.35
9	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	19,773.58	14,200.09	5,710.21	30.58
10	บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)	12,700.61	11,317.14	5,214.34	43.42
11	บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เท นเมนท์ จำกัด (มหาชน)	34,205.39	78,438.01	54,562.54	14.51
	เฉลี่ย	22,109.35	33,538.76	18,671.74	141.10

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 21 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมเทคโนโลยี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์ เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	6,174.70	3,667.24	1,693.97	11.48
2	บริษัท เมโทรซิสเต็มส์คอร์ ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	9,108.08	5,773.16	2,120.38	4.71
3	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)	84,351.56	176,049.87	124,968.26	7.63
4	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	131,157.90	448,960.46	317,232.52	7.15
	เฉลี่ย	57,698.06	158,612.68	111,503.78	7.74

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 22 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท ชูไก จำกัด (มหาชน)	935.43	2,799.96	1,515.81	3.16
2	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน)	3,000.33	3,340.00	616.89	53.75
3	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	3,767.77	1,03.51	889.49	4.35
4	บริษัท ริช เอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	3,566.72	3,548.90	2,698.77	0.92
5	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	9,774.70	10,975.73	6,101.59	2.12
6	บริษัท ไทยสแตนเลย์การ์ ไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	10,691.51	13,402.42	1,776.04	186.67
7	บริษัท ไทยโพลีอะคริลิก จำกัด (มหาชน)	1,147.59	949.42	307.35	6.63
8	บริษัท ไทยสตีลเคเบิ้ล จำกัด (มหาชน)	2,794.10	2,743.70	1,088.83	13.3
9	บริษัท ไร่ท์กรุป จำกัด (มหาชน)	1,104.62	1,827.54	207.72	149.17
	เฉลี่ย	4,069.82	4,547.56	1,700.42	46.61

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 23 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท มาลีกรุป จำกัด (มหาชน)	5,647.76	3,231.00	1,947.86	57.00
2	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	4,150.61	2,454.02	739.20	9.47
3	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	10,565.47	12,627.51	3,918.62	62.17
4	บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	11,988.65	18,401.68	2,664.43	87.43
5	บริษัท ทิปปโก้ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	6,348.51	6,348.41	2,622.35	12.57
6	บริษัท ไทยลักซ์ เอ็นเตอร์ ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	2,126.12	2,515.00	934.13	5.73
7	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	4,054.56	6,197.24	941.60	8.50
	เฉลี่ย	6,411.67	7,396.41	1,966.88	34.69

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 24 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ยอดขาย ต่อปี (ล้านบาท)	สินทรัพย์ รวม (ล้านบาท)	หนี้สินรวม (ล้านบาท)	ราคาหุ้น ณ วันสิ้น ปี (บาท)*
1	บริษัท นิวิซตี้ (กรุงเทพฯ) จำกัด (มหาชน)	654.08	632.81	254.57	18.60
2	บริษัท ซาบีน่า จำกัด (มหาชน)	2,289.85	2,53.80	592.49	23.47
3	บริษัท เชียรสุรัตน์ จำกัด (มหาชน)	1,556.96	1,509.50	607.38	6.30
4	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	4,079.05	6,589.77	1,345.00	49.08
	เฉลี่ย	2,079.43	2,838.11	698.25	19.52

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 25 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมการเงิน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)	0.59	-2.35	-13.91
2	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	0.89	1.55	11.18
3	บริษัท เจริญประกันภัย จำกัด (มหาชน)	0.27	4.13	4.78
4	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	0.76	4.47	4.47
5	บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	0.90	2.94	26.36
6	บริษัทหลักทรัพย์ ซีมิโก้ จำกัด (มหาชน)	0.22	4.86	6.06
	เฉลี่ย	0.60	2.60	6.49

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 26 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมทรัพยากร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	0.77	2.24	3.58
2	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	0.69	10.12	22.04
3	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	0.55	11.64	18.10
4	บริษัท ชัสโก้ จำกัด (มหาชน)	0.49	8.73	13.53
5	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	0.55	14.67	20.19
	เฉลี่ย	0.61	9.48	15.49

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 27 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท แผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอป เม้นท์ จำกัด (มหาชน)	0.60	4.50	7.41
2	บริษัท ลลิต พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	0.42	7.14	9.32
3	บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)	0.68	1.32	-0.99
4	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน)	0.85	-9.09	-60.54
5	บริษัท เดอะ แพลทินัม กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	0.15	10.06	9.66
6	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	0.87	-3.76	-38.36
7	บริษัท ไพลอน จำกัด (มหาชน)	0.25	21.49	23.02
8	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	0.19	20.27	20.58
9	บริษัท สยามฟิวเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	0.39	10.60	13.78

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 27 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
10	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)	0.26	20.18	26.62
11	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด (มหาชน)	0.55	14.83	24.82
12	บริษัท ไทย-เยอรมัน เซรามิก อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	0.11	8.46	7.78
13	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเน็คชั่น จำกัด (มหาชน)	0.67	4.49	5.53
14	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	0.48	1.39	0.67
15	บริษัท สหโมเสกอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	0.55	0.36	-1.05
16	บริษัท วิก แอนด์ ซุคแลนด์ จำกัด (มหาชน)	0.66	10.66	21.60
	เฉลี่ย	0.48	9.48	15.49

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 28 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมบริการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน)	0.18	12.20	12.14
2	บริษัท เอเชีย นามารีน เซอร์วิสส์ จำกัด (มหาชน)	0.22	18.50	18.93
3	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	0.45	9.65	15.63
4	บริษัท คิวทีธานี จำกัด (มหาชน)	0.75	5.59	11.23
5	บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)	0.52	-1.54	-1.72
6	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)	0.41	-7.94	-46.17
7	บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)	0.43	11.75	15.48
8	บริษัท โรบินสัน จำกัด (มหาชน)	0.40	10.30	14.93
9	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	0.46	7.50	10.30
10	บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)	0.70	5.21	6.41
11	บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทน เมนท์ จำกัด (มหาชน)	0.45	9.85	13.30
	เฉลี่ย	0.45	8.90	11.66

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 29 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมเทคโนโลยี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	0.46	10.59	15.87
2	บริษัท เมโทรซิสเต็มส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	0.37	8.36	11.67
3	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)	0.71	1.05	-2.74
4	บริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	0.71	10.59	15.87
	เฉลี่ย	0.56	7.46	9.61

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 30 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท ชูโก้ จำกัด (มหาชน)	0.54	2.21	-2.67
2	บริษัท ฝ้าจิบ จำกัด (มหาชน)	0.18	13.27	13.16
3	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	0.68	8.29	17.78
4	บริษัท ริช เอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	0.76	-5.98	-83.30
5	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	0.56	5.86	8.58
6	บริษัท ไทยสแตนเลย์การไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	0.13	12.72	11.86
7	บริษัท ไทยโพลีอะคริลิก จำกัด (มหาชน)	0.32	7.25	8.52
8	บริษัท ไทยสตีลเคเบิล จำกัด (มหาชน)	0.40	5.7	8.2
9	บริษัท ไวก์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	0.11	12.36	11.40
	เฉลี่ย	0.41	6.85	-0.72

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 31 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท มาลีกรูป จำกัด (มหาชน)	0.60	16.62	32.20
2	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	0.30	20.75	24.22
3	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	0.31	-1.40	-0.39
4	บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	0.14	10.94	12.18
5	บริษัท ทิปกู้ฟูดส์ จำกัด (มหาชน)	0.41	11.25	21.65
6	บริษัท ไทยลักซ์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	0.37	4.10	3.49
7	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	0.15	9.98	8.62
	เฉลี่ย	0.33	10.32	14.57

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ตารางภาคผนวกที่ 32 ค่าเฉลี่ยตัววัดผลการดำเนินงานด้านการเงินที่สำคัญของบริษัท ในกลุ่ม
อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ระหว่างปี 2557-2559

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	Leverage Ratio	ROA	ROE
1	บริษัท นิวิซตี้ (กรุงเทพฯ) จำกัด (มหาชน)	0.40	9.33	10.07
2	บริษัท ซาบีน่า จำกัด (มหาชน)	0.26	-1.88	-2.76
3	บริษัท เขียวสุรัตน์ จำกัด (มหาชน)	0.40	5.37	5.94
4	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	0.20	-2.35	-13.91
	เฉลี่ย	0.32	7.53	8.59

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นายรังสรรค์ โนชัย

ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

ประวัติการศึกษา

ชื่อย่อปริญญา	สาขา	สถาบันที่จบ	ปีที่จบ
วท.บ.(เศรษฐศาสตร์เกษตร)	เศรษฐศาสตร์เกษตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2526
วท.ม.(เศรษฐศาสตร์เกษตร)	เศรษฐศาสตร์เกษตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2531

สาขาวิจัยที่มีความชำนาญพิเศษ การจัดการและการตลาดธุรกิจเกษตร

ทุนการศึกษาและทุนวิจัยที่เคยได้รับ

ปี พ.ศ.	ทุนการศึกษาและทุนวิจัย	สถาบันที่ให้
2535	ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กับ Kyushu Tokai University	Kyushu Tokai University, Japan.
2537	ทุนวิจัยระยะสั้นตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทย - ญี่ปุ่น (NRCT - JSPS)	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)และองค์การส่งเสริมวิชาการแห่งประเทศญี่ปุ่น (JSPS)

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ระดับชาติและนานาชาติ)

รังสรรค์ โนชัย. 2536. การตลาดผลไม้เขตร้อนในประเทศญี่ปุ่น. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า. 11(2) : 23-35.

Rangsan Nochai, Panmanus Sirisomboon and Wanna Tungcharoenchai. 1993. Soybean Growers and Mechanization Situation Case Study : Sukhothai Province. Proceedings of the fifth World Soybean Research Conference. 21-27 February, Chiang Mai. pp. 93.

- รังสรรค์ โนชัย วรรณ ตั่งเจริญชัย และปานมนัส สิริสมบูรณ์. 2537. การศึกษาภาวะการผลิต การตลาด และการควบคุมคุณภาพทุเรียนเพื่อการส่งออก ของประเทศไทย. การประชุม วิชาการไม้ผลแห่งชาติ ครั้งที่ 1 วันที่ 2-5 สิงหาคม 2537. ระยอง. หน้า 30-31.
- รังสรรค์ โนชัย และ วิติฎา โนชัย. 2548. การศึกษาเปรียบเทียบการตลาดปาล์มน้ำมันของ เกษตรกร ที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรและเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทาง การเกษตร. การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติ ครั้งที่ 3 วันที่ 18 พฤษภาคม 2548. ชลบุรี. หน้า 68 – 69.
- Rangsan Nochai and Wirat Krasachat. 2001. The Performance of KMITL Undergraduate Program in Agribusiness Administration Proceedings of the International Symposium on Agribusiness Management towards Strengthening Agricultural Development and Trade (ISAM). 10-12 November, Chiang Mai. pp.486-487.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2006. ARIMA model for forecasting oil palm price. The 2nd IMT-GT 2006 Regional Conference on Mathematics, Statistics and Applications. June 13 – 15, 2006. Penang, Malaysia. pp.40.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2008. Quantitative Models for Forecasting of Pineapple Yield And Price In Thailand. International Conference on Business and Information 2008 (BAI 2008), 7 – 9 July, 2008, Seoul, South Korea.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2009. Tests of Independence for Nominal/Ordinal Data Using Measures of Association. International Conference on Multiple Comparison Procedures 2009 (MCP 2009), 25 – 27 March, 2009, Tokyo, Japan.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2009. Applying Logistic Regression Analysis: A Study of the Influential Factors on Consumers' Purchasing Decision toward Mobile Service Provider in Bangkok, Thailand. Annual Global Business, Information Technology and Management for Economic Development Conference (BITMED 2009), 22 – 24 October, 2009, Beijing, China.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2006. The Impact of Marketing Communication Factors on Consumers' Purchasing Decision of Discount Stores in Thailand. The Fifth International Conference on GLOBAL RESEARCH IN BUSINESS & ECONOMICS 28 – 30 December, 2009, Kuala Lumpur, Malaysia.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2010. Nonparametric Measures of Association in Business Research. The 2010 International Conference on Business and Information (BAI 2010), 5 – 7 July, 2010, Kitakyushu, Japan.

- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2010. Influence of Sale Promotion Factors on Purchase Decisions: A Case Study of Portable PCs in Thailand. The 2011 International Conference on Strategy Management and Research (ICSMR 2011), 2 – 3 July, 2010, Hong Kong.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2012. The Impact of Internet Banking Service on Customer Satisfaction in Thailand: A Case Study in Bangkok, International Multi-Conference on Arts, Literature, Management and Economics (IMALME'12), December, 29-30, 2012, Kuala Lumpur, Malaysia.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2013. A Comparative Study of Service Marketing Mix Factors Affecting Customers Purchasing Decision towards Coffee Shops in Thailand. International Symposium on Business and Social Science, March 15-17, Tokyo, Japan.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2013. Export Demand Estimation of Thai Fresh Fruits. 2013. Annual Conference on Management and Social Sciences (ACMSS 2013), 5-7 December 2013, Taipei, Taiwan.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2014. The Effect of Dimensions of Corporate Social Responsibility on Consumers' Buying Behavior in Thailand: A Case Study in Bangkok. International Conference on Economics, Social Sciences and Languages (ICESL'14), May 14-15, 2014, Singapore.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2014. Impact of Service Marketing Mix Factors on Thai Passengers Selecting Decision towards Domestic Low Cost Airlines. Annual Tokyo Business Research Conference, December 15-16, 2014, Tokyo, Japan.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2016. "The Relationship between Corporate Social Responsibility and Financial Performance of Firms Listed in Agricultural and Food Sector of the Stock Exchange of Thailand", International Conference proceeding of the 4th International Conference on Business and Social Sciences 2016 (ICBASS 2016), March 29 – 31, 2016. Kyoto, Japan. pp. 1009 – 1019.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2016. "Factors Influencing of the Usage of Mobile Banking Services toward Commercial Bank in Thailand", International Multi-Conferences Proceeding of the 2nd International Conference on Management Finance and Economics 2016 (ICRMFE 2016), July 9 – 10, 2016. Pattaya, Thailand. pp. 140 – 148.
- Rangsan Nochai and Titida Nochai. 2017. "Applying Logistic Regression Analysis to Determine the Marketing Mix Factors Affecting on Consumers' Purchasing Decision

toward Eco-car.”, International Conference Proceeding of Tokyo Business Research Conference, April 3 – 5, 2017. Tokyo, Japan. pp.

Panmanus Sirisomboon, Wanna Tangcharoenchai, and Rangsana Nochai. 1993. Performance of Rice Reapers and Reaper Binder in Harvesting Soybean. Proceedings of the fifth World Soybean Research Conference. 21-27 February, Chiang Mai. pp. 93.

Wirat Krasachat and Rangsana Nochai. 2001. Economic Performance of Thai Agriculture in a Selected Perspective : Productivity, Profitability and Sustainability. Proceedings of the International Symposium on Agribusiness Management towards Strengthening Agricultural Development and Trade (ISAM).10-12 November, Chiang Mai. pp. 488-489.

Panmanus Sirisomboon, Wanna Tangcharoenchai, and Rangsana Nochai. 2002. Soybean Harvester. 1st National Technical Seminar on Postharvest / Post Production Technology. 22 – 23 August 2002. The Imperial Mae Ping Hotel, Chiangmai, Thailand. pp.164 – 165.

Charnchai Rojanasaroj, Panmanas Sirisomboon, and Rangsana Nochai. 2003. Small Soybean Harvester Implementing a Two-Wheel Tractor. Proceedings of the International Conference on Crop Harvesting and Processing. 9-11 February 2003. Louisville Kentucky USA.